

Erazm Baran*

FECI, QUOD POTUI, FACIANT MELIORA POTENTES

Historia Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii 1938-2013

I. GENEZA TOWARZYSTWA

Podczas XV Zjazdu Lekarzy i Przyrodników Polskich we Lwowie w czasie obrad Sekcji Medycyny Sądowej w dniu 7 lipca 1937 roku profesor Wiktor Grzywo-Dąbrowski wystąpił z wnioskiem „utworzenia Polskiego Towarzystwa Sądowo-Lekarskiego, które weszłoby w skład Międzynarodowego Towarzystwa Sądowo-Lekarskiego świeżo utworzonego w Paryżu. Polskie Towarzystwo posiadałoby, jako członek Towarzystwa Międzynarodowego, prawo głosu.” Wniosek ten został poparty przez profesorów Wachholza, Sieradzkiego, Horoszkiewicza i Siengalewicza. Opracowanie projektu Statutu Towarzystwa powierzono wnioskodawcy [1].

Z inicjatywy prof. W. Grzywo-Dąbrowskiego od maja 1937 roku zostały zapoczątkowane, w Zakładzie Medycyny Sądowej Uniwersytetu Warszawskiego im. J. Piłsudskiego, posiedzenia naukowe poświęcone kryminologii i medycynie sądowej, w których uczestniczyli lekarze i prawnicy. Inicjator powstania Towarzystwa prof. W. Grzywo-Dąbrowski uważał, że posiedzenie w dniu 14 maja 1937 roku było pierwszym posiedzeniem Towarzystwa [2, 3]. Tym niemniej oficjalny wniosek o założenie Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii został postawiony na drugim posiedzeniu naukowym 30 września 1937 roku. Na zebraniu tym przedstawiono projekt statutu. Większość z obecnych 26 osób wpisała się na listę członków założycieli [2].

Na mocy decyzji Komisarza Rządu m. st. Warszawy 7 lutego 1938 roku, wpisane zostało do Rejestru Stowarzyszeń i Związków Komisariatu Rządu m. st. Warszawy pod numerem 1176 stowarzyszenie pod oficjalną nazwą Polskie Towarzystwo Medycyny Sądowej i Kryminologii (w skrócie P.T.M.S.i K.).

Dało to podstawę zwołania I Walnego Zebrania

Organizacyjnego 3 marca 1938 roku w Zakładzie Medycyny Sądowej Uniwersytetu Warszawskiego, na którym dokonano wyboru Władz Towarzystwa [2].

Okres II wojny światowej przerwał działalność Towarzystwa, zapisując w jego dziejach tragiczną kartę. W Katyniu zostają zamordowani doc. Tadeusz Tucholski – toksykolog z Katedry Medycyny Sądowej w Poznaniu i płk dr med. Jan Władysław Nelken – jeden z pionierów psychiatrii sądowej, członek Komitetu Redakcyjnego Czasopisma Sądowo-Lekarskiego (zbrodnia sowiecka). Na Wzgórzach Wuleckich we Lwowie w dniu 4 lipca 1941 roku zostają zamordowani profesorowie Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie a wśród nich 70-letni profesor Włodzimierz Sieradzki – Kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej we Lwowie (zbrodnia niemiecka). 6 listopada 1939 roku w czasie niechlubnej i zbrodniczej akcji niemieckiej „Sonderaktion Krakau” wraz z innymi profesorami Uniwersytetu Jagiellońskiego, zostaje aresztowany 72-letni Leon Wachholz – profesor honorowy Wydziału Lekarskiego UJ, wiceprezes Międzynarodowej Akademii Medycyny Sądowej i Społecznej w latach 1938-1941. Osadzony w nieludzkich warunkach (okres jesienno-zimowy) w obozie koncentracyjnym w Sachsenhausen. Zwolniony w lutym 1940 roku, schorowany z ciężkimi nieograczającymi się odmrożeniami nóg nabytymi w obozie, zmarł w 1942 roku w Krakowie. Jego uczeń prof. Jan Olbrycht zostaje aresztowany w 1942 roku i osadzony w obozie koncentracyjnym Auschwitz-Birkenau a następnie w Mauthausen. Osobista wielka tragedia stała się udziałem prof. Stefana Horoszkiewicza – Kierownika Katedry Medycyny Sądowej Uniwersytetu w Poznaniu. Jego żona Olga Jadwiga – lekarz pediatra – została zamordowana przez Niemców 15 lipca 1942 roku ze względu na pochodzenie żydowskie.

* Przewodniczący Komisji Historycznej Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii.

Śmierć żony, troska o los dzieci (syn i córka) wpłynęły niszcząco na stan Jego zdrowia. Zmarł 12 marca 1945 roku [4, 5, 6].

W wyniku działań wojennych doszło do całkowitego lub częściowego zniszczenia i (lub) ograbienia wyposażenia i księgozbiorów zakładów w Warszawie, Poznaniu i Krakowie. Zniszczona była siedziba Zakładu Medycyny Sądowej we Wrocławiu. Poza granicami Polski pozostał Uniwersytet we Lwowie i Wilnie z Katedrami Medycyny Sądowej [7, 8, 9, 10, 11].

Okres 1945-1948 to czas odbudowy ze zniszczeń, tworzenie zespołów nowych katedr i zakładów w Gdańsku, Lublinie, Łodzi i Wrocławiu, z równoczesnym prowadzeniem zajęć dydaktycznych i usługowych dla władz wymiaru sprawiedliwości. Dopiero więc w czasie pierwszej po wojnie Konferencji Profesorów Medycyny Sądowej we Wrocławiu, w dniach 19-20 marca 1948 roku, podjęto uchwałę o reaktywacji Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii. Zebrani profesoria działających Katedr Medycyny Sądowej: W. Grzywo-Dąbrowski (Warszawa), S. Manczarski (Gdańsk), J. Olbrycht (Kraków), B. Popielski (Wrocław), B. Puchowski (Łódź), S. Schilling-Siengalewicz (Poznań) oraz doc. W. Dżułyński (od 1949 roku profesor, Kierownik Katedry w Lublinie) upoważnili prof. W. Grzywo-Dąbrowskiego „do wszczęcia kroków w tym kierunku u odpowiednich władz” [3].

18 listopada 1948 roku w Zakładzie Medycyny Sądowej Uniwersytetu Warszawskiego odbyło się wstępne posiedzenie mające na celu wznowienie działalności Towarzystwa. Został przedstawiony projekt statutu, który po przeprowadzonej dyskusji uzyskał aprobatę [3].

Na mocy decyzji Prezydenta m. st. Warszawy, z dnia 5 września 1949 roku L.dz.015-8086/49 wydanej na podstawie art. 21 Prawa o Stowarzyszeniach z dnia 27 października 1932 roku (Dz.U. R.P. Nr 94 poz. 808), wpisano do Rejestru Stowarzyszeń i Związków Zarządu Miejskiego w m.st. Warszawie pod Nr 283 stowarzyszenie pod nazwą Polskie Towarzystwo Medycyny Sądowej i Kryminologii (w skrócie P.T.M.S.i.K.) [12].

W dniu 27 października 1949 roku na posiedzeniu organizacyjnym dokonano wyboru Władz Towarzystwa [3].

Po raz drugi zaistniała konieczność reaktywacji Towarzystwa w 1996 roku.

W 1995 roku wybrane na Walnym Zgromadzeniu Towarzystwa w Białymstoku nowe władze (Prezes Zarządu Głównego prof. dr hab. Karol Śliwka i Sekretarz Zarządu Głównego prof. dr hab. Barbara Świątek) zmuszone były wystąpić o reaktywację Towarzystwa. Dowodzi tego treść pisma Prezesa i Sekretarza z dnia 10 czerwca 1996 roku do Sądu Wojewódzkiego Wydziału I Cywilnego w Bydgoszczy, w którym podano nowy skład personalny Władz Towarzystwa, a równocześnie zwrócono się „o rejestrację nowego statutu PTMSiK uchwalonego na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu w Bydgoszczy w dniu 26 stycznia 1996 roku. Z uwagi na fakt reaktywowania działalności Towarzystwa i brak środków finansowych uprzejmie prosimy o rozważenie możliwości zwolnienia Towarzystwa z opłat sądowych” [13].

Zarząd Główny nie dysponował środkami finansowymi, ponieważ konto bankowe Towarzystwa zostało zablokowane decyzją Sekretarza Generalnego prof. Aleksandra Dubrzyńskiego, który w późniejszym okresie złożył rezygnację z pełnionej funkcji [14, 15].

Konieczność reaktywacji Towarzystwa wynikała z faktu, że w kadencjach 1987-1991, 1991-1992 i 1992-1995 (Prezes prof. Zygmunt Przybylski) zaniedbano obowiązek zgłoszenia w stosownym organie administracyjnym (sądowym) zmian personalnych we władzach Towarzystwa, przyjętych zmian w statucie, w tym zmianę siedziby Towarzystwa z Gdańska na Warszawę. Działalność Towarzystwa w tych latach pozostawała w niezgodzie (w sprzeczności) z obowiązującymi przepisami (Ustawa „Prawo o Stowarzyszeniach” z 1932 i 1989 roku).

II. STATUTY TOWARZYSTWA

1. Struktura pierwszego założycielskiego Statutu z 7 II 1938 roku liczącego 30 paragrafów, dzielącego się na trzy działy uwzględniała: nazwę, siedzibę i cele Towarzystwa; ustrój Towarzystwa – członkowie, władze, oddziały; zmianę statutu i likwidację Towarzystwa [16]¹.

Na walnym Zgromadzeniu Towarzystwa 27 IV 1939 roku na wniosek Zarządu Głównego (Z.G.)

¹ X. Aneks.

dokonano zmiany w statucie a to w związku z unifikacją Zarządu Oddziału Warszawskiego i Zarządu Głównego. Zmiana dotyczyła § 19 – zwiększenie liczby członków Z.G. do 13 osób, w tym dla 9 z nich miejscem zamieszkania musiała być Warszawa, a w § 21 zwiększono z 4 do 5 liczbę członków warunkujących prawomocność zebrań Z.G. [17].

2. Statut reaktywujący Towarzystwo z 5 IX 1949 roku jest identyczny ze statutem z 1938. Wprowadzono tylko jedną zmianę w § 20: „Zarząd Główny wybiera spośród siebie prezesa, 2 wiceprezesów, sekretarza, skarbnika i ich zastępców” [12].

3. Na Walnym Zgromadzeniu Towarzystwa 20 I 1973 roku w Krakowie uchwalone zostały zmiany w statucie z 1949 roku. Najistotniejsze przytaczam – z podkreśleniami zmian – w pełnym brzmieniu:

a) § 2 Siedzibą Towarzystwa jest miasto Kraków, a terenem działalności Polska Rzeczpospolita Ludowa

b) § 5 Członkowie Towarzystwa dzielą się na członków: honorowych, zwyczajnych, wspierających i członków korespondentów

c) § 15 wykreślono słowa „zbiera się raz do roku”, wpisując „zbiera się co najmniej co 3 lata”.

d) § 19 dokonano skreślenia drugiej części paragrafu, pozostawiając, że „Zarząd Główny składa się z 9 członków wybieranych na Walnym Zgromadzeniu na lat 3 z liczby członków zwyczajnych”

e) § 20 Zarząd Główny wybiera spośród siebie prezesa, dwóch wiceprezesów, sekretarza, skarbnika i ich zastępców. Ponadto do Zarządu Głównego wchodzi z urzędu na prawach członka każdorazowy redaktor czasopisma Towarzystwa „Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii”

f) § 25 Nieporozumienia pomiędzy członkami wynikłe z ich przynależności do Towarzystwa rozpatruje Sąd Koleżeński, składający się z przewodniczącego i czterech członków Towarzystwa.

Inne zmiany dotyczyły: § 6 możliwość powołania członków korespondentów spośród naukowców zagranicznych; § 22 g skreślono pierwsze zdanie tego paragrafu; § 26 wprowadzono nazwę Kraków; § 28 wprowadza 3-letnią kadencję Zarządu Oddziału [12].

W dniu 3 VIII 1973 roku wpisano do Rejestru Stowarzyszeń i Związków Prezydium Rady Narodowej m. Krakowa pod nr. rej. 318 Stowarzyszenie pn. Polskie Towarzystwo Medycyny Sądowej i Kryminologii z siedzibą w Krakowie [12].

4. Na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Towarzystwa 5 V 1977 roku w Katowicach uchwalono tylko jedną zmianę w statucie. Doszło do zmiany siedziby Towarzystwa z Krakowa na Gdańsk (§ 2).

W tej mierze zostały podjęte dwie decyzje organów administracyjnych. Decyzja o wykreśleniu Towarzystwa z Rejestru Stowarzyszeń i Związków Urzędu Miasta Krakowa – pismo z dnia 17 VIII 1977 roku [12]. Decyzja o wpisaniu Towarzystwa do Rejestru Stowarzyszeń i Związków Wydziału Spraw Wewnętrznych Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku pod numerem 57 – pismo z dnia 18 VIII 1977 roku [12].

5. Na Walnym Zgromadzeniu Towarzystwa 4 II 1987 roku w Poznaniu uchwalono następujące zmiany i uzupełnienia:

a) § 2 Siedzibą Towarzystwa jest miasto Warszawa

b) § 18 skreślono słowa: „uchwała budżet” i „rocznych”

c) § 19 wybór trzech zastępców członków Zarządu Głównego i powołanie przez Zarząd Główny – sekretarza generalnego – którego prawa i obowiązki określa regulamin Towarzystwa ustalany przez Z. G. – § 22

d) § 21 zapraszanie na zebrania Z. G. wszystkich kierowników katedr i zakładów medycyny sądowej [18].

6. Na Walnym Zgromadzeniu Towarzystwa 24 I 1991 roku w Warszawie uchwalono kolejne zmiany:

a) § 2 zapisano „Rzeczpospolita Polska”

b) § 6 w zdaniu drugim dodano słowo „także”, a skreślono słowo „zagranicznych”

c) § 19 skreślono słowa: „oraz trzech zastępców” [25].

Zmiany w statucie dokonane w 1987 i 1991 roku nie były zgłaszane – stosownie do obowiązujących przepisów ustawowych – w żadnym organie administracyjnym jak i sądowym.

Wszystkie zmiany w statutach do 1991 roku nie naruszały struktury wyjściowego statutu z 1938 roku liczącego niezmiennie 30 paragrafów w trzech działach.

7. Na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Towarzystwa w Bydgoszczy 26 I 1996 roku został uchwalony nowy statut. Jego struktura obejmowała siedem rozdziałów z 37 paragrafami. Wprowadzono szereg nowych sformułowań, uporządkowano

i doprecyzowano dotychczasowe zapisy. Po raz pierwszy do Władz Towarzystwa został zaliczony Sąd Koleżeński. Zrezygnowano z powoływania przez Z. G. Sekretarza Generalnego. Nastąpiła zmiana siedziby Towarzystwa z Gdańska na Bydgoszcz [19].

Postanowieniem Sądu Wojewódzkiego I Wydziału Cywilnego w Bydgoszczy, Polskie Towarzystwo Medycyny Sądowej i Kryminologii zostało wpisane w Rejestrze Stowarzyszeń w dziale A pod nr. R. ST. 917 [13].

Po wyborach Władz Towarzystwa na kadencję 1998-2001, Prezes Z. G. prof. Barbara Świątek złożyła do Sądu Okręgowego w Bydgoszczy wniosek o uaktualnienie danych personalnych nowych członków Z. G. w rejestrze. Dokonano w rejestrze R. St. 917 stosownych zmian [13].

8. Na Walnym Zgromadzeniu Towarzystwa 12 IX 2001 roku w Warszawie podjęto uchwałę dotyczącą zmiany w siedzibie Towarzystwa z Bydgoszczy na Warszawę. W sprawozdaniu Z. G. na Walnym Zebraniu 14 II 2004 roku w Krakowie zamieszczono następującą informację: „Usilne starania zmierzające do zmiany siedziby Towarzystwa w Wydziale Gospodarczym Krajowego SR w Poznaniu nie przyniosły rezultatu właśnie z powodu aktualnej treści paragrafu 2 w Statucie mówiącego że terenem działania Towarzystwa jest obszar Rzeczypospolitej Polskiej a siedzibą miasto Bydgoszcz” (archiwum Z. G. PTMSiK).

Przytoczony fragment sprawozdania budzi jednak wątpliwości ponieważ z akt Sądu Rejestrowego [13] wynika, że pierwotnie w dniu 14 III 2002 roku w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego został złożony przez Prezesa Towarzystwa prof. Z. Przybylskiego i Sekretarza Towarzystwa dr. M. Stochaja wniosek o zmianę siedziby. Z uwagi jednak na brak terminowego wykonania postanowień tego Sądu, zmiana w statucie nie została dokonana a postępowanie umorzono. Natomiast powiadomiono wnioskodawców, że w tej sytuacji wniosek o wpis do rejestru z uwzględnieniem miejsca i siedziby należy złożyć do Sądu Rejonowego Wydziału Gospodarczego Krajowego Rejestru Sądowego w Poznaniu. Z informacji pisemnej tego Sądu w Poznaniu wy-

nika, że nie skorzystano jednak z tej możliwości – ponieważ „nie wpłynął wniosek o rozpatrzenie zmian w statucie Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii” [25]. Pozostaje to w sprzeczności z przytoczonym fragmentem sprawozdania Z. G. z 2004 roku².

9. Kolejne zmiany w obowiązującym Statucie Towarzystwa uchwalono na Walnym Zgromadzeniu Towarzystwa w Krakowie 15 IX 2004 roku. Wprowadzono nowe przepisy dotyczące celów działalności Towarzystwa, zasad prowadzenia badań naukowych, powoływania Komisji Problemowych. Podtrzymano wniosek o zmianę siedziby Towarzystwa z Bydgoszczy na Warszawę. Powyższe zmiany zostały zgłoszone do stosownego organu sądowego. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy XIII Wydziału Gospodarczego Krajowego Rejestru Sądowego (KRS), Towarzystwo zostało wpisane do KRS pod nr. 243239. Sąd ustalił również, iż organem sprawującym nadzór nad Towarzystwem jest Prezydent m.st. Warszawy. Akta sprawy przekazano do Sądu Rejonowego w Warszawie XIX Wydziału Gospodarczego Krajowego Rejestru Sądowego [13].

10. Po wyborach nowych władz Towarzystwa 27 II 2007 roku w Szczecinie informacja o zmianach personalnych w Zarządzie Głównym została przekazana do Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy Sąd Gospodarczy KRS, który dokonał zmian w rejestrze. Na Walnym Zebraniu nie wprowadzono żadnych zmian do Statutu [20].

11. Na Walnym Zgromadzeniu Towarzystwa w Gdańsku 16 IX 2010 roku uchwalono wprowadzenie zmian w obowiązującym Statucie. Przyjęto 24 poprawki i uzupełnienia. Dopełniono obowiązku zgłoszenia zmian personalnych w Zarządzie Głównym oraz w Statucie w Sądzie Rejonowym j.w.³.

III. WŁADZE TOWARZYSTWA

A. Walne Zebranie (do 1996 roku Walne Zgromadzenie).

Statutowo Walne Zebrania Towarzystwa – dla wyboru władz – winny odbywać się co trzy lata. I kadencja została przerwana w 1939 roku. Po reaktywacji Towarzystwa nie zawsze przestrzegano 3-letniego okresu kadencyjnego. Dopiero od roku

² W Słowniku Polskich Towarzystw Naukowych (wyd. PAN, 2004) w opracowaniu dotyczącym naszego Towarzystwa autorstwa R. Wachowiaka została zamieszczona informacja, niezgodna z istniejącym stanem faktycznym, że siedzibą Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii jest Poznań.

³ Tekst jednolity Statutu opublikowano na stronie internetowej Towarzystwa www.ptmsik.pl

1992 wybory Władz Towarzystwa odbywały się regularnie co trzy lata, w trakcie kolejnych Zjazdów Naukowych Towarzystwa.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie w 75-letniej historii Towarzystwa zwoływane było dwukrotnie. 5 V 1977 roku w Katowicach celem uchwalenia zmian w statucie (zmiana siedziby Towarzystwa z Krakowa na Gdańsk). 28 I 1996 roku w Bydgoszczy dokonano reaktywacji Towarzystwa i uchwalono nowy statut.

B. Zarząd Główny, Główna Komisja Rewizyjna (do 1996 roku bez przymiotnika „Główna”), Sąd Koleżeński (do 1996 roku nie uwzględniany w strukturze Władz Towarzystwa).

1. Kadencja 1938-1939

Wybory 3 III 1938 roku Warszawa

Zarząd Główny: Prezes – prof. dr Wiktor Grzywo-Dąbrowski (ZMS Warszawa); Wiceprezes – prof. dr Jan Olbrycht (ZMS Kraków); Sekretarz – Mikołaj Halfter (Sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie); Skarbnik – Stanisław Lubodziecki (Prokurator Sądu Najwyższego w Warszawie). Członkowie Z. G.: prof. dr Stefan Horoszkiewicz (ZMS Poznań); doc. dr Witold Łuniewski (Dyrektor Szpitala Psychiatrycznego w Tworkach); prof. dr Sergiusz Schilling-Siengalewicz (ZMS Wilno); prof. dr Włodzimierz Sieradzki (ZMS Lwów); Włodzimierz Sokalski (Sędzia Sądu Najwyższego w Warszawie).

Komisja Rewizyjna: Kazimierz Fleszyński (Sędzia Sądu Najwyższego w Warszawie); prof. dr Stefan Glaser (prawnik, karnista Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie); Józef Jakubiec (Podinspektor Policji Państwowej w Warszawie).

Zastępcy członków Komisji Rewizyjnej: dr Władysław Felc (ZMS Warszawa); dr Bolesław Popielski (IES Warszawa) [16].

2. Kadencja 1949-1953

Wybory 27 X 1949 roku Warszawa

W zależności od źródeł podawane są różne składy.

Zarząd Główny bez podziału na funkcje: prof. dr Wiktor Grzywo-Dąbrowski; dr Arnold Gubiński; prof. dr Józef Handelsman; prok. Mikołaj Halfter; prof. dr Stanisław Manczarski; prof. dr Jan Olbrycht; prof. dr Bolesław Popielski; prof. dr Sergiusz Schilling-Siengalewicz; prof. dr Jerzy Sawicki.

Komisja Rewizyjna: dyr. Janusz Gumkowski; dyr. dr Feliks Kaczanowski. Zastępcy członków: prok. Antoni Kozłowski; prok. Kazimierz Różycki [3].

Pismo Towarzystwa z 19 XII 1949 roku do Wydziału Społeczno-Politycznego Zarządu Miejskiego m.st. Warszawy, podające skład osobowy Zarządu Głównego Towarzystwa.

Zarząd Główny: Prezes – prof. dr Wiktor Grzywo-Dąbrowski; Wiceprezes – Stanisław Zienkiewicz (Wiceprezes Sądu Okręgowego w Warszawie); Sekretarz – Mikołaj Halfter (Wiceprokurator Sądu Apelacyjnego w Warszawie); Zastępca Sekretarza – dr Stanisław Jełowicki (ordynator Oddziału Psychiatrycznego Szpitala w Tworkach); Skarbnik – Krzysztof Koziół-Poklewski (Sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie); Zastępca Skarbnika – dr Arnold Gubiński (Wiceprokurator Sądu Apelacyjnego w Warszawie).

W piśmie podano imienny skład „członków Zarządu Głównego bez funkcji”. Obejmował on pięciu kierowników Zakładu Medycyny Sądowej (profesorowie W. Dżułyński, S. Manczarski, B. Popielski, B. Puchowski, S. Schilling-Siengalewicz), dwóch profesorów Uniwersytetu w Łodzi (prof. dr Stanisław Batawia – lekarz, psychiatra, prawnik i prof. dr Jerzy Sawicki – prawnik, Prokurator Trybunału Narodowego i Sądu Najwyższego), prof. dr Józef Handelsman (Kierownik Kliniki Psychiatrycznej U.W. w Tworkach) oraz dr Jan Sehn (sędzia, Dyrektor IES w Krakowie) [12].

W kolejnym piśmie Towarzystwa z dnia 1 I 1951 roku adresowanym do Prezydium Rady Narodowej m.st. Warszawy Wydział Społeczno-Administracyjny podano, że liczba członków Zarządu Głównego bez funkcji wzrosła do dziesięciu. Tym nowym członkiem Z. G. został doc. dr Stanisław Łaguna (ZMS Warszawa). Podano również bliższe dane o członkach Komisji Rewizyjnej: dyr. Janusz Gumkowski (prawnik w Główniej Komisji Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce); dr Feliks Kaczanowski (Dyrektor Szpitala Psychiatrycznego w Tworkach) [12].

W sprawozdaniu z działalności Towarzystwa za rok 1952 (pismo z dnia 4 II 1953) podano, że z Zarządu Głównego ustąpił Wiceprzewodniczący adwokat Stanisław Zienkiewicz oraz że jeden z członków Zarządu zmarł – prof. dr S. Schilling-Siengalewicz [12].

3. Kadencja 1953-1956

Wybory 15 I 1953 roku Warszawa

Zarząd Główny: Prezes – prof. dr Wiktor Grzywo-Dąbrowski; Wiceprezes – prof. dr Jan Olbrycht;

Sekretarz – Mikołaj Halfter (Generalny Prokurator R.P. w Warszawie); Zastępca Sekretarza dr Włodzimierz Jełowicki; Skarbnik – Krzysztof Koziół-Poklewski (adwokat); Zastępca Skarbnika – dr Arnold Gubiński (Generalna Prokuratura R.P. w Warszawie). Członkowie Z. G.: dr Edmund Chróścielewski (ZMS Poznań); prof. dr Wiktor Dżużyński (ZMS Lublin); prof. dr Józef Handelsman; prof. dr Stanisław Łaguna; prof. dr Stanisław Manczarski (ZMS Gdańsk); prof. dr Bolesław Popielski (ZMS Wrocław); doc. dr Tadeusz Pragłowski (ZMS Katowice); prof. dr Bronisław Puchowski (ZMS Łódź); prof. dr Jerzy Sawicki; dr Jan Sehn; doc. dr Jan Walczyński (ZMS Szczecin).

Komisja Rewizyjna: dyr. Janusz Gumkowski; dyr. dr Feliks Kaczanowski. Brak danych o zastępcach członków Komisji Rewizyjnej [12].

4. Kadencja 1956-1960

Wybory 20 XII 1956 roku Warszawa

Zarząd Główny: Prezes – prof. dr Bolesław Popielski; Wiceprezes – dr Feliks Kaczanowski; Sekretarz – prof. dr Stanisław Łaguna; Skarbnik – prof. dr Witold Dżużyński. Członkowie Z. G.: Edward Nymark adwokat z Warszawy (ustąpił z Zarządu 13 IV 1959 roku); prof. dr Stanisław Manczarski; dr Jan Robel (Kierownik Naukowy Oddziału Chemii Sądowej IES w Krakowie); doc. dr Jan Sehn; prof. dr Jan Walczyński.

Do Zarządu Głównego został dokooptowany dr Janusz Składziński (ZMS Warszawa) w charakterze skarbnika technicznego.

Komisja Rewizyjna – brak danych [11, 12]

5. Kadencja 1960 – 1964

Wybory 21 V 1960 roku Białystok

Zarząd Główny: Prezes – prof. dr Witold Dżużyński; Wiceprezes – Mikołaj Halfter; Sekretarz – płk mgr Ryszard Zelwiański (Zakład Kryminalistyki KGMO). Członkowie Z. G.: doc. dr Edmund Chróścielewski; prof. dr Wiktor Grzywo-Dąbrowski; dr Feliks Kaczanowski; prof. dr Stanisław Manczarski.

Komisja Rewizyjna – doc. dr Maria Byrdy (ZMS Białystok); prof. dr Bolesław Popielski; doc. dr Tadeusz Pragłowski.

W trakcie kontroli działalności statutowej Towarzystwa przeprowadzonych w 1962 i 1963 roku przez inspektorów Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej Warszawa-Ochota, wyknięto szereg nieprawidłowości w działalności Towarzystwa i przy

wyborze Władz Towarzystwa (brak wyboru drugiego wiceprezesa, skarbnika, zastępcy sekretarza i skarbnika oraz zastępców członków komisji rewizyjnej) [12].

6. Kadencja 1964-1967

Wybory 18 I 1964 roku Warszawa

Zarząd Główny: Prezes – prof. dr Bronisław Puchowski; Wiceprezes – mgr Edgar Hansen (Generalna Prokuratura); Wiceprezes – doc. dr Jan Kobiela (ZMS Kraków); Sekretarz – doc. dr Władysław Widy (ZMS Warszawa); Zastępca Sekretarza – płk mgr Ryszard Zelwiański; Skarbnik – doc. dr Halina Seyfriedowa (Instytut Hematologii w Warszawie); Zastępca Skarbnika – doc. dr Stefan Raszeja (ZMS Poznań). Członkowie Z. G.: dr Feliks Kaczanowski; prof. dr Bolesław Popielski.

Komisja Rewizyjna: doc. dr Maria Byrdy; doc. dr Tadeusz Pragłowski; prokurator H. Seyfert (Warszawa).

Zastępcy członków Komisji Rewizyjnej: dr farm. Roman Dynakowski (ZMS Warszawa); lek. med. Antoni Michałowski (Zakład Kryminalistyki KGMO) [12, 21].

7. Kadencja 1967-1970

Wybory 14 I 1967 roku Lublin

Zarząd Główny: Prezes – doc. dr Jan Kobiela; Wiceprezes – prof. dr Bolesław Popielski; Wiceprezes – prof. dr Edmund Chróścielewski; Sekretarz – dr Jan Markiewicz (Dyrektor IES Kraków); Skarbnik – doc. dr Halina Seyfriedowa. Członkowie Z. G.: prof. dr Maria Byrdy; doc. dr Andrzej Jakliński (ZMS Lublin); doc. dr Władysław Nasiłowski (ZMS Katowice); płk dr Ryszard Zelwiański.

Komisja Rewizyjna: doc. dr Tadeusz Marcinkowski (ZMS Poznań); prof. dr Stefan Raszeja (ZMS Gdańsk); dr Zofia Tomaszewska (ZMS Lublin).

W czasie trwania kadencji Zarządu nastąpiły zmiany w jego składzie. Na posiedzeniu w dniu 9 II 1967 roku Zarząd dokooptował dodatkowo trzech członków Towarzystwa: doc. dr Władysław Widy; mjr lek. med. Antoni Michałowski; mgr Edgar Hansen.

Na posiedzeniu w dniu 29 III 1967 roku Zarząd przyjął rezygnację doc. dr Haliny Seyfriedowej z funkcji Skarbnika i powierzył tę funkcję płk. mgr. inż. Stanisławowi Adamczakowi (Zakład Kryminalistyki KGMO) a równocześnie do Zarządu Głównego dokooptował płk. Zenona Biernaczyka (Zakład Kryminalistyki KGMO) [12].

8. Kadencja 1970-1973

Wybory 26 IX 1970 roku Kraków

Zarząd Główny: Prezes – prof. dr Jan Kobiela; Wiceprezes – prof. dr Bolesław Popielski; Wiceprezes – prof. dr Edmund Chróścielewski; Sekretarz – dr Jan Markiewicz; Skarbnik – płk mgr inż. Stanisław Adamczak. Członkowie Z. G.: płk mgr Zenon Biernaczyk; mgr Edgard Hansen; płk dr med. Antoni Michałowksi; doc. dr Władysław Nasiłowski; doc. dr Władysław Widy.

Komisja Rewizyjna: doc. dr Tadeusz Marcinkowski; prof. dr Stefan Raszeja; dr Zofia Tomaszewska.

Powwyższy skład Władz Towarzystwa nie był głosowany. Na wniosek Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej doc. dr T. Marcinkowskiego, Zgromadzenie przyjęło jednomyślnie uchwałę o „powierzeniu dotychczasowemu Zarządowi Głównemu pełnienia obowiązków na następną kadencję statutową dla kontynuowania tak owocnej pracy”.

W dniu 20 VIII 1972 roku zmarł Prezes Towarzystwa prof. dr Jan Stanisław Kobiela. Na posiedzeniu Zarządu Głównego w dniu 11 XI 1972 roku w Krakowie obowiązki te zostały powierzone czasowo Wiceprezesowi prof. dr. B. Popielskiemu [12].

9. Kadencja 1973-1975

Wybory 20 I 1973 roku Kraków

Zarząd Główny: Prezes – dr Jan Markiewicz; Wiceprezes – prof. dr Stefan Raszeja; Wiceprezes – dr Bolesław Popielski; Sekretarz – doc. dr Zdzisław Marek (ZMS Kraków); Skarbnik – doc. dr Tadeusz Hanausek (Zakład Kryminalistyki UJ). Członkowie Z. G.: prof. dr Edmund Chróścielewski; doc. dr Walenty Lewkowski (WAM Łódź); doc. dr Władysław Nasiłowski; prof. dr Jan Walczyński.

Zastępcy członków Z. G.: dr Barbara Andreas-Ludwicka (ZMS Warszawa); płk dr Antoni Michałowksi.

Komisja Rewizyjna: doc. dr Tadeusz Marcinkowski; prof. dr Maria Byrdy; dr Rozalia Bryc (ZMS Lublin).

Redaktor Naczelny Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii – prof. dr Andrzej Jakliński [12].

10. Kadencja 1975-1979

Wybory 15 IX 1975 roku Gdańsk

Zarząd Główny: Prezes – prof. dr Stefan Raszeja; Wiceprezes – doc. dr Jan Markiewicz; Wiceprezes – prof. dr Bolesław Popielski; Sekretarz – dr Aleksander Dubrzyński (ZMS Gdańsk); Skarbnik – doc. dr Henryk Popławski (Katedra Prawa Karnego Uniwersytetu w Gdańsku). Członkowie Z. G.: prof. dr

Maria Byrdy; doc. dr Zdzisław Marek; doc. dr Władysław Nasiłowski; płk mgr Bolesław Pater (Dyrektor Zakładu Kryminalistyki KGMO).

Zastępcy członków Z. G.: dr Andrzej Krueger (ZMS Gdańsk); dr hab. Zofia Tomaszewska.

Komisja Rewizyjna: prof. dr Edmund Chróścielewski; doc. dr Zygmunt Fiedorczuk (ZMS Łódź); doc. dr hab. Bożena Turowska (ZMS Kraków).

Redaktor Naczelny Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii – prof. dr Andrzej Jakliński.

Od 1 III 1976 roku sprawy administracyjno-finansowo-księgowo były prowadzone przez p. Leonilię Konkol, zatrudnioną na umowę zlecenia [22].

11. Kadencja 1979-1984

Wybory 21 IX 1979 roku Lublin

Zarząd Główny: Prezes – prof. dr Stefan Raszeja; Wiceprezes – prof. dr Brunon Hołyst (prawnik, dyr. Instytutu Problematyki Przestępczości w Warszawie); Wiceprezes – doc. dr Jan Markiewicz; Sekretarz – doc. dr hab. Aleksander Dubrzyński; Skarbnik – prof. dr Walenty Lewkowski. Członkowie Z. G.: prof. dr Zdzisław Marek; prof. dr Władysław Nasiłowski; płk mgr Bolesław Pater.

Zastępcy członków Z. G.: doc. dr hab. Kazimierz Jaegermann (ZMS Kraków); doc. dr hab. Zofia Tomaszewska; dr Karol Śliwka (ZMS Gdańsk).

Komisja Rewizyjna: prof. dr Edmund Chróścielewski (przewodniczący); doc. dr hab. Zygmunt Fiedorczuk (ZMS Łódź); prof. dr Bożena Turowska.

Redaktor Naczelny Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii – prof. dr Andrzej Jakliński [22].

12. Kadencja 1984-1987

Wybory 22 IX 1984 roku Katowice

Zarząd Główny: Prezes – prof. dr Stefan Raszeja; Wiceprezes – prof. dr Brunon Hołyst; Wiceprezes – doc. dr Jan Markiewicz; Sekretarz – doc. dr hab. Aleksander Dubrzyński; Skarbnik – doc. dr hab. Karol Śliwka (ZMS Bydgoszcz). Członkowie Z. G.: prof. dr Andrzej Jakliński; prof. dr Władysław Nasiłowski; prof. dr Zygmunt Przybylski (ZMS Poznań); prof. dr Bożena Turowska. Zastępcy Członków Z. G.: lek. med. Jan Dzida (WAM Łódź); płk dr Tadeusz Rydzek (Zakład Kryminalistyki KGMO); doc. dr Jan Widacki (KUL).

Komisja Rewizyjna: doc. dr hab. Zofia Tomaszewska (przewodnicząca); dr Józef Gurgul (prokurator z Warszawy); prof. dr Julian Kornobis (ZMS Wrocław).

Redaktor Naczelny Archiwum Medycyny Sądowej

wej i Kryminologii – prof. dr Zdzisław Marek [23].

13. Kadencja 1987-1991

Wybory 4 IX 1987 roku Poznań

Zarząd Główny: Prezes – prof. dr Zygmunt Przybylski; Wiceprezes – prof. dr Stefan Raszeja; Wiceprezes – prof. dr Jan Markiewicz; Sekretarz – dr med. Marian Stochaj (ZMS Poznań); Skarbnik – dr med. Maria Krzymańska (ZMS Poznań). Członkowie Z. G.: dr med. Erazm Baran (ZMS Kraków); prof. dr Brunon Hołyst; prof. dr Andrzej Jakliński; dr hab. Roman Mądro (ZMS Lublin); prof. dr Władysław Nasitowski.

Zastępcy członków Z. G.: płk dr Tadeusz Rydzek; dr hab. Franciszek Trela (ZMS Kraków).

Komisja Rewizyjna: prof. dr Tadeusz Borkowski (IES Kraków); dr med. Wiesław Gawrzewski (ZMS Rzeszów); dr Józef Gurgul; prof. dr Halina Sybirska (ZMS Katowice); prof. dr Zofia Tomaszewska.

Redaktor Naczelny Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii – prof. dr Zdzisław Marek.

Sekretarz Generalny – prof. dr Aleksander Dubrzyński (ZMS Warszawa) [24].

14. Kadencja 1991-1992

Wybory 24 I 1991 roku Warszawa

Zarząd Główny: Prezes – prof. dr Zygmunt Przybylski; Wiceprezes – prof. dr Halina Sybirska; Wiceprezes – dr Józef Gurgul; Sekretarz – dr med. Marian Stochaj; Skarbnik – dr med. Maria Krzymańska. Członkowie Z. G.: dr med. Erazm Baran; prof. dr Andrzej Jakliński, prof. dr Stefan Raszeja; dr hab. Franciszek Trela.

Zastępcy członków Z. G.: dr hab. Roman Mądro; prof. dr Bronisław Młodziejowski (antropolog, dyrektor Instytutu Nauk Policyjnych); dr hab. Zygmunt Sagan (ZMS Szczecin).

Komisja Rewizyjna: dr med. Wojciech Chagowski (ZMS Lublin); dr Marek Legień (ZMS Katowice); dr med. Andrzej Morawski (ZMS Wrocław); dr hab. Zofia Szczerkowska (ZMS Gdańsk).

Redaktor Naczelny Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii – prof. dr Zdzisław Marek.

Sekretarz Generalny – prof. dr hab. Aleksander Dubrzyński [25].

15. Kadencja 1992-1995

Wybory 10 IX 1992 roku Bydgoszcz

Zarząd Główny: Prezes – prof. dr Zygmunt Przybylski; Sekretarz – doc. dr hab. Roman Mądro; Skarbnik – dr hab. Zofia Szczerkowska (własnoręczne podpisy tych osób z wymienieniem pełnio-

nej funkcji w Z. G. Towarzystwa znajdują się na piśmie adresowanym do Drukarni Narodowej w Krakowie, w styczniu 1993 roku [25].

Sekretarz Generalny – prof. dr Aleksander Dubrzyński.

Redaktor Naczelny Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii – prof. dr Zdzisław Marek.

Pomimo poszukiwań nie udało się odtworzyć pełnego składu Władz Towarzystwa.

16. Kadencja 1995-1998

Wybory 7 IX 1995 roku Białystok

Zarząd Główny: Prezes – prof. dr Karol Śliwka; Wiceprezes – mgr Aleksander Głazek (IES Kraków); Wiceprezes – prof. dr Halina Sybirska; Sekretarz – prof. dr Barbara Świątek (ZMS Wrocław); Skarbnik – dr med. Jerzy Szczepański (ZMS Katowice).

Członkowie Z. G.: prof. dr Roman Mądro; prof. dr Ryszard Pawłowski (ZMS Gdańsk); prof. dr Zygmunt Przybylski; dr hab. Franciszek Trela.

Nie udało się ustalić składu Komisji Rewizyjnej.

Redaktor Naczelny Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii – dr med. Erazm Baran [13].

17. Kadencja 1998-2001

Wybory 11 IX 1998 roku Łódź

Zarząd Główny: Prezes – prof. dr Barbara Świątek; I Wiceprezes – mgr Aleksander Głazek; II Wiceprezes – prof. dr Halina Sybirska; Sekretarz – dr med. Grażyna Dmochowska (ZMS Wrocław); Skarbnik – dr med. Jerzy Szczepański. Członkowie Z. G.: dr med. Jan Dzida; prof. dr Danuta Miścicka-Śliwka (ZMS Bydgoszcz); prof. dr Stefan Szram (ZMS Łódź); prof. dr Karol Śliwka.

Główna Komisja Rewizyjna: dr hab. Małgorzata Kłys (przewodnicząca, ZMS Kraków); dr Wojciech Gubała (IES Kraków); dr med. Mirosław Kosicki (ZMS Łódź).

Sąd Koleżeński: prof. dr Władysław Nasitowski (przewodniczący); dr n. biol. Zofia Olszowy (ZMS Katowice); prof. dr Stefan Raszeja; prof. dr Franciszek Trela.

Redaktor Naczelny Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii – dr med. Erazm Baran [13, 26].

18. Kadencja 2001-2004

Wybory 12 IX 2001 roku Warszawa

Zarząd Główny: Prezes – prof. dr Zygmunt Przybylski; I Wiceprezes – prof. dr Barbara Świątek; II Wiceprezes – mgr Aleksander Głazek; Sekretarz – dr Marian Stochaj; Skarbnik – prof. dr Roman Wachowiak (ZMS Poznań). Członkowie Z. G.: dr n.

biol. Piotr Kozioł (ZMS Lublin); prof. dr Halina Sybirska; prof. dr Stefan Szram; prof. dr Franciszek Trela.

Główna Komisja Rewizyjna: prof. dr Wojciech Piekoszewski (przewodniczący, IES Kraków); dr med. Jan Dzida; dr hab. Małgorzata Kłys.

Zastępcy członków G. K. R.: dr med. Czesław Chowaniec (ZMS Katowice); dr med. Mirosław Kosicki.

Sąd Koleżeński: prof. dr Władysław Nasiłowski (przewodniczący); dr n. chem. Zofia Chłobowska (IES Kraków); prof. dr Aleksander Dubrzyński; dr hab. Zofia Olszowy (ZMS Katowice).

Redaktor Naczelny Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii – dr med. Erazm Baran [27, 28].

19. Kadencja 2004-2007

Wybory 15 IX 2004 roku Kraków

Zarząd Główny: Prezes – prof. dr Zygmunt Przybylski; I Wiceprezes – mgr Aleksander Głazek; II Wiceprezes – dr hab. Jarosław Berent (ZMS Łódź); Sekretarz – dr Marian Stochaj; Skarbnik – prof. dr Roman Wachowiak. Członkowie Z. G.: dr hab. Zbigniew Jankowski (ZMS Gdańsk); dr hab. Małgorzata Kłys; dr n. biol. Piotr Kozioł; dr med. Paweł Krajewski (ZMS Warszawa).

Główna Komisja Rewizyjna: dr med. Jan Dzida (przewodniczący); dr med. Czesław Chowaniec; dr med. Grzegorz Teresiński (ZMS Lublin).

Zastępcy członków G. K. R.: dr med. Maciej Krzyżanowski (ZMS Gdańsk); dr hab. Mirosław Parafiniuk (ZMS Szczecin).

Sąd Koleżeński: prof. dr Władysław Nasiłowski (przewodniczący); dr med. Krzysztof Kordel (ZMS Poznań); dr hab. Zofia Olszowy; prof. dr Stefan Raszeja; prof. dr Franciszek Trela.

Redaktor Naczelny Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii – dr hab. Jerzy Kunz (ZMS Kraków) [13, 29].

20. Kadencja 2007-2010

Wybory 27 IX 2007 roku Szczecin

Zarząd Główny: Prezes – prof. dr Jarosław Berent; I Wiceprezes – mgr Aleksander Głazek (zmarł 6 III 2009); II Wiceprezes – dr hab. Paweł Krajewski; Sekretarz – dr med. Agnieszka Paula Jurczyk (ZMS Łódź); Skarbnik – dr med. Piotr Brzeziński (ZMS Łódź). Członkowie Z. G.: dr hab. Zbigniew Jankowski; prof. dr Małgorzata Kłys; prof. dr Zofia Szczerkowska; dr med. Grzegorz Teresiński.

Główna Komisja Rewizyjna; dr med. Czesław

Chowaniec; dr med. Jan Dzida; dr hab. Mirosław Parafiniuk.

Zastępcy członków G. K. R.: dr Joanna Nowicka (ZMS Katowice); prof. dr Roman Wachowiak.

Sąd Koleżeński; prof. dr Władysław Nasiłowski (przewodniczący); dr med. Erazm Baran; prof. dr Jerzy Janica (ZMS Białystok); prof. dr Zofia Olszowy; prof. dr Stefan Raszeja.

Redaktor Naczelny Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii – dr hab. Jerzy Kunz (zmarł 28 X 2009) [30].

21. Kadencja 2010-2013

Wybory 16 IX 2010 roku Gdańsk

Zarząd Główny: Prezes – prof. dr Jarosław Berent; Wiceprezes – dr hab. Maria Kała (IES Kraków); Wiceprezes – dr hab. Paweł Krajewski; Sekretarz – dr med. Agnieszka Paula Jurczyk; Skarbnik – dr med. Piotr Brzeziński. Członkowie Z. G.: dr med. Elżbieta Bloch-Bogustawska (ZMS Bydgoszcz); dr hab. Zbigniew Jankowski; dr hab. Anna Niemcunowicz-Janica (ZMS Białystok); dr hab. Grzegorz Teresiński.

Główna Komisja Rewizyjna: dr med. Czesław Chowaniec; dr med. Jan Dzida; dr med. Jerzy Kawecki (ZMS Wrocław).

Zastępcy członków G. K. R.: dr med. Piotr Kowalski (ZMS Kraków); dr Dariusz Dziuba (IES Kraków).

Sąd Koleżeński: prof. dr Władysław Nasiłowski (Przewodniczący); dr med. Erazm Baran; prof. dr Zofia Olszowy; prof. dr Stefan Raszeja; prof. dr Barbara Świątek.

Redaktor Naczelny Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii – dr med. Krzysztof Woźniak (ZMS Kraków) [31].

IV. ODDZIAŁY TOWARZYSTWA

Począwszy od Statutu Towarzystwa z 1938 roku niezmiennie do Statutu z 2010 roku „Zarząd Główny na wniosek członków Towarzystwa może tworzyć oddziały terenowe Towarzystwa o zadaniach odpowiadających celom Towarzystwa” (§ 33 z 2010 roku).

Oddziały Towarzystwa powstawały w różnym czasie w oparciu o istniejące Katedry i Zakłady Medycyny Sądowej, w następującej kolejności:

1. Oddział Warszawski – 3 III 1938 roku.
2. Oddział Lwowski – 1938 lub 1939 rok.

3. Oddział Warszawski – reaktywacja – 27 X 1949 roku. Oddział obejmował swym zasięgiem teren Województwa Lubelskiego.

4. Oddział Krakowski – 26 X 1950 roku.

5. Oddział Wrocławski – 28 II 1951 roku.

6. Oddział Gdański – 7 VII 1951 roku. Działał do roku 1955. Reaktywowano działalność 26 VI 1965 roku.

7. Oddział Szczeciński – 29 IV 1955 roku.

8. Oddział Poznański – 22 II 1957 roku.

9. Oddział Łódzki – 13 II 1959 roku. Działał do roku 1962. Reaktywowano działalność 18 II 1970 roku.

10. Oddział Białostocki – 11 X 1966 roku.

11. Oddział Katowicki – 21 VI 1967 roku.

12. Oddział Lubelski – 11 I 1980 roku.

13. Oddział Bydgoski – 1985 rok.

Pierwszymi Prezesami Zarządów Oddziałów byli Kierownicy Katedr i Zakładów Medycyny Sądowej z wyjątkiem Oddziału Wrocławskiego, którego Prezesem był mgr prawa Mieczysław Bogustawski Prezes Sądu Wojewódzkiego we Wrocławiu. Nie udało się ustalić pierwszych Prezesów Oddziału Warszawskiego z 1938 i 1949 roku [3, 32].

V. WYDAWNICTWA TOWARZYSTWA

Prócz wydawnictw ściśle firmowanych przez Z. G. Towarzystwa (1-5) w rozdziale zamieszczono wydawnictwa powstałe z inicjatywy członków zrzeszonych w Oddziałach Terenowych – organizatorów zjazdów lub konferencji (6-11).

1. Z chwilą rejestracji Towarzystwa przyjęto, że oficjalnym organem naukowym będzie „Czasopismo Sądowo-Lekarskie”, poświęcone medycynie, psychiatrii sądowej i kryminologii [3]. Powstało ono z inicjatywy prof. W. Grzywo-Dąbrowskiego jeszcze przed założeniem Towarzystwa. W okresie 1928-1939 ukazało się dwanaście roczników. Każdy rocznik składał się z czterech zeszytów. W roku 1939 udało się wydać tylko dwa zeszyty.

Na Walnym Zgromadzeniu Towarzystwa 27 IV 1939 roku postanowiono „zmniejszyć składkę członkowską do 50 groszy, z tym że opłacający 1 zł miesięcznie będą otrzymywać bezpłatnie Cza-

so-pismo Sądowo-Lekarskie”. Towarzystwo liczyło wówczas 64 członków [17].

Redaktorem Naczelnym „Czasopisma” był prof. Wiktor Grzywo-Dąbrowski a Sekretarzem Redakcji dr med. S. Manczarski. Komitet Redakcyjny liczył 12 osób (medycy sądowi, psychiatry, prawnicy).

2. Na Konferencji Profesorów Medycyny Sądowej we Wrocławiu w 1949 roku [3] podjęto uchwałę następującej treści: „z chwilą powstania możliwości należy wznowić wydawanie Czasopisma Sądowo-Lekarskiego”. Czasopismo pod nowym tytułem „Archiwum Medycyny Sądowej, Psychiatrii Sądowej i Kryminalistyki” ukazało się w 1951 roku – wydano wówczas trzy tomy przyjmując rzymską numerację⁴. W następnych latach wydano siedemnaście tomów. Kolejne tomy ukazywały się nieregularnie, z różną częstością z przerwą w 1954 i 1960 roku (trudności z uzyskaniem papieru). Od 1962 roku tom XIV „Archiwum” wydawano jako półrocznik składający się z zeszytu nr 1 i 2. Ostatni tom XVII ukazał się w 1965 roku.

W trakcie kontroli administracyjnej Towarzystwa doc. dr W. Widy wyjaśnił, że koszty wydawania „Archiwum” są pokrywane „z subwencji” przekazywanych przez Zakłady Medycyny Sądowej. Natomiast przerwanie działalności wydawania „Archiwum” było wynikiem braku zgłoszeń prenumeratorów jak i również nie nadsyłaniem artykułów do druku [12].

Od 1951 do 1961 (od I do XIII tomu) Redaktorem Naczelnym był prof. Wiktor Grzywo-Dąbrowski a Sekretarzem Redakcji: prof. S. Łaguna 1957-1959, mgr E. Bartel-Hummel 1955-1956, lek. med. Jan Krajewski 1961. Pierwszy Komitet Redakcyjny liczył 14 osób (ośmiu medyków sądowych, dwóch psychiatrów, czterech prawników). Prof. W. Grzywo-Dąbrowski przeszedł na emeryturę 1 X 1962 roku.

W latach 1962-1965 w wydawanych zeszytach „Archiwum” nie zamieszczano nazwisk Redaktora Naczelnego, Sekretarza Redakcji i Komitetu Redakcyjnego.

W 1964 roku na posiedzeniu Zarządu Głównego na Redaktora Naczelnego powołano doc. dr. Władysława Widy a na Sekretarza Redakcji lek. med. J. Krajewskiego. Komitet Redakcyjny tworzyli: pro-

⁴ Jest bardzo prawdopodobne, że wprowadzenie do tytułu dwóch innych dyscyplin naukowych: psychiatrii sądowej i kryminalistyki było następstwem dyskusji jaka odbyła się na Konferencji zorganizowanej przez Ministerstwo Sprawiedliwości w 1951 roku [33].

fesorowie B. Popielski i J. Walczyński, docenci H. Seyfriedowa, J. Kobiela, E. Chróścielewski, dr med. F. Kaczanowski i płk R. Zelwiański. Na tym samym posiedzeniu Zarząd Główny uchwalił powołanie prof. W. Grzywo-Dąbrowskiego na Redaktora Honorowego „Archiwum Medycyny Sądowej, Psychiatrii Sądowej i Kryminalistyki” [21].

3. W ciągłości wydawania czasopisma nastąpiła ponad dwuletnia przerwa. Wznowienie wydawania czasopisma było wynikiem intensywnych starań podjętych przez Prezesa Zarządu Głównego profesora Jana Stanisława Kobielę. Uzyskano wsparcie finansowe ze strony Ministerstwa Zdrowia, poparcie Ministra Kultury i Sztuki na kolportaż czasopisma przez P. P. „Dom Książki”, zgodę Państwowego Zakładu Wydawnictw Lekarskich na druk [25].

Tak więc pod zmienionym tytułem w 1968 roku ukazało się Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii z zachowaną ciągłością numeracji tomów z poprzednio wydawanym czasopismem do 1965 roku. Tytuł wznowionego czasopisma dostosowano do nazwy Towarzystwa.

a) W latach 1968-1974 „Archiwum” (w zielonych okładkach) ukazywało się jako półrocznik. Redaktorem Naczelny był doc. dr Andrzej Jakliński, Sekretarzem Redakcji doc. dr W. Nasiłowski. Trójosobowy Komitet Redakcyjny: dr T. Borkowski, doc. dr Z. Marek, dr med. Z. Tomaszewska. Od nr 2/68 Komitet Redakcyjny poszerzono o wszystkich Kierowników Katedr Medycyny Sądowej oraz płk. Z. Biernaczyka i dr. J. Markiewicza.

b) W latach 1975-1984 „Archiwum” (w czerwonych okładkach z symboliką graficzną „waga Temidy i wąż Eskulapa”) ukazywało się jako kwartalnik. Redaktor Naczelny – prof. A. Jakliński, Z-ca Redaktora Naczelnego – doc. dr Z. Marek, Sekretarz Redakcji – doc. dr Z. Tomaszewska. Ogólnopolski Komitet Redakcyjny tworzyli Kierownicy Katedr Medycyny Sądowej oraz doc. dr T. Hanausek, prof. B. Hołyst, doc. dr K. Jaegermann, doc. dr J. Markiewicz.

Czasopismo ukazywało się regularnie z tym że pojawiły się trudności natury finansowej – zadłużenie w stosunku do wydawcy PZWL pomyślnie rozwiązane [20, 34]. Zaistniały również problemy natury merytorycznej wyrażone przez Prezesa Z. G. prof. S. Raszę w następujących słowach: „Szczególną troską napawa nas przyszłość naszego organu

jakim jest kwartalnik Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii. Wszyscy członkowie Towarzystwa powinni zastanowić się nad sposobami utrzymania właściwego poziomu tego czasopisma [34].

c) W latach 1985-1995 „Archiwum” (w niebieskich okładkach; w miejsce uprzedniej symboliki wprowadzono godło PTMSiK) ukazywało się dalej jako kwartalnik. Redaktor Naczelny – prof. Zdzisław Marek, Z-ca Redaktora Naczelnego – doc. dr M. Bogusz, Sekretarz Redakcji – dr med. E. Baran. Od nr 1/1987 Z-ca Redaktora Naczelnego – dr med. E. Baran. Sekretarz Redakcji – lek med. J. Kunz. W strukturę Redakcji wprowadzono Redaktorów Działów: prof. B. Turowska – serologia, doc. dr Z. Tomaszewska – orzecznictwo, doc. dr J. Widacki – kryminologia.

Komitet Redakcyjny tworzyło sześć osób: prof. B. Hołyst, doc. dr K. Jaegermann, prof. A. Jakliński, prof. J. Markiewicz, prof. W. Nasiłowski, prof. S. Raszeja.

Od nr 3/1993 odstąpiono od struktury Redaktorów Działów a Komitet Redakcyjny tworzyli wszyscy Kierownicy Katedr Medycyny Sądowej oraz Dyrektor IES A. Głazek.

W 1987 roku po raz pierwszy w historii wydawania „Archiwum” doszło do ingerencji „urzędu cenzorskiego”. Już po wydrukowaniu „Archiwum” został wstrzymany kolportaż. Powodem było zdanie jakie znalazło się w artykule prof. M. Byrdy pt. „Zakład Medycyny Sądowej i Jego Kierownik prof. Jan Olbrycht – osobiste wspomnienia z odległych lat 1936-1954” (Arch. Med. Sąd. Kryminol. 1987, 37, 4, 233-239). Cenzor zakwestionował następujące zdanie: „... dawni Koledzy nie wrócili do Zakładu. Kolega Wodziński w związku z udziałem w ekshumacji zwłok w Katyniu miał stanąć przed sądem doraźnym, był poszukiwany listem gończym, ale szczęśliwie znalazł się w Anglii...”. Cały nakład został zwrócony do drukarni, w której wycięto stronę z zakwestionowanym zdaniem a w jej miejsce wklejono nową stronę ze zdaniem: „dawni Koledzy nie wrócili do Zakładu. Kolega Wodziński znalazł się w Anglii...” (w wydrukowanych numerach „Archiwum” jest wyraźny ślad tej „operacji”).

Rok 1989 wiąże się z niekorzystną sytuacją związaną z finansowaniem „Archiwum”. Wydawca PZWL zawiadamia Towarzystwo że z dniem 31 XII 1989 przestaje wydawać „Archiwum” z uwagi na coraz większe straty finansowe skutkiem nierentow-

ności wydawanego czasopisma, niewielki nakład, stały wzrost cen papieru i usług poligraficznych. Sytuację ratuje – przejściowo – dofinansowanie ze strony Polskiej Akademii Nauk do 31 XII 1992 roku. W tym samym roku PZWL – pismo z 10 VIII 1992 roku – informuje o rozwiązaniu umowy wydawniczej na druk „Archiwum” z końcem października 1992 [25, 34, 35].

Tak więc od 1 I 1993 roku „Archiwum” wydawane jest wyłącznie staraniem PTMSiK. Jak wynika z niepublikowanego sprawozdania Redaktora Naczelnego prof. Z. Marka „Archiwum” wydawane jest w oparciu o własne fundusze, na które składają się m.in. „dofinansowania” ze strony poszczególnych Katedr i Zakładów Medycyny Sądowej [25].

d) W latach 1995-2004 „Archiwum” (w popielatych okładkach z utrzymanym godłem Towarzystwa) wydawane jest jako kwartalnik. Redaktor Naczelny – dr med. Erazm Baran, Z-ca Redaktora Naczelnego – dr med. J. Kunz, Sekretarz Redakcji – lek. med. K. Woźniak. Kolegium Redakcyjne: prof. W. Nasiłowski, prof. S. Raszeja, prof. B. Turowska, prof. K. Śliwka, prof. B. Świątek, prof. J. Wójcickiewicz (kryminalistyk), w Jego miejsce od nr 1/1999 dr hab. K. Krajewski (kryminolog).

Od nr 4/2000 Kolegium Redakcyjne zostało powiększone o przedstawicieli zagranicznych medyków sądowych. Profesorowie: B. Brinkmann (Münster), G. Geserick (Berlin), D. J. Pounder (Dundee), P. Saukko (Turku), A. Takatsu (Tokio).

W tej kadencji zespołu redakcyjnego doprowadzono do realizacji postulatu zgłaszanego przez członków Towarzystwa, aby „Archiwum” uzyskało międzynarodową indeksację. Dochodzono do tego stopniowo poprzez poprawę edytorską czasopisma (papier kredowy, wprowadzenie dodatkowej karty tytułowej), utrzymanie dwujęzycznych tytułów, streszczeń, opisów tabel, wprowadzanie słów kluczowych i powołanie do Komitetu Redakcyjnego naukowców zagranicznych. Położono nacisk na szersze streszczenia w języku angielskim (korekta była przeprowadzana przez osobę z biegłą znajomością tego języka). Utrzymano obowiązkową zasadę recenzowania wszystkich nadesłanych artykułów.

12 czerwca 2002 roku Redakcja otrzymała pismo z National Institutes of Health National Library of Medicine informujące, że Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii zostało przyjęte do indeksacji w Index Medicus / Medline.

Zasygnalizować należy wprowadzenie polskiej listy rankingowej (Index Copernicus, KBN); zaakceptowanie przez Z. G. Towarzystwa, zaproponowany przez Redakcję model prenumeraty i kolportażu „Archiwum”; nieudaną próbę nawiązania kontaktów ze środowiskiem kryminologów [36, 37, 38, 39].

e) W latach 2004-2010 „Archiwum” ukazywało się tradycyjnie jako kwartalnik. Zmieniono kolor okładki na biało-niebieski, zwiększono format 4° w formacie bibliotecznym. Wzbogacono szatę graficzną o informację z nazwą czasopisma i numerem na „grzbiecie” okładki (od 2009 roku). Na okładce dodano dane o indeksacji (od 2010 roku). Redaktor Naczelny – dr hab. Jerzy Kunz (zmarł 28 X 2009 roku; ostatni numer „Archiwum” przygotowany do składu pod Jego kierownictwem to numer 2-3/2008). Z-ca Redaktora naczelnego – dr med. K. Woźniak, Sekretarz Redakcji – lek. med. F. Bolechała. Utrzymano wieloosobowe Kolegium Redakcyjne – wszyscy aktualni i emerytowani Kierownicy Katedr i Zakładów Medycyny Sądowej. Przybyli nowi członkowie zagraniczni: profesorowie R. Dirnhofer (Berno), V. Schmidt (Halle-Wittenberg), dr K. Trübner (Essen).

W sprawozdaniu p.o. Redaktora Naczelnego dr. K. Woźniaka zwrócono uwagę na bardzo niekorzystne zjawisko. Cytuje: „niektóre z placówek akademickich bardzo rzadko czy wręcz w ogóle nie nadsyłają prac do publikacji. Redakcja dla celów wewnętrznych dokonała analizy piśmiennictwa Autorów z tych jednostek, które zdają się przeczyć mitowi o licznych publikacjach w kraju i za granicą. W tym miejscu należy złożyć szczególne podziękowania Autorom z Bydgoszczy, Katowic, Białegostoku i Krakowa, bez których mogłoby dojść wręcz do upadku naszego pisma” [40]. To niekorzystne zjawisko było również doświadczeniem Redaktorów Naczelnych poprzednich kadencji.

W tej kadencji należy podkreślić edycję „Archiwum” nr 1/2009 poświęconego ekshumacji zwłok gen. Władysława Sikorskiego z kolorowymi (!!) ilustracjami oraz dołączenie do nr 2/2009 płyty CD z archiwalnymi numerami naszego czasopisma od połowy 1995 roku.

f) W latach 2010-2013 „Archiwum” w formacie i szacie graficznej jak poprzednio. Jako nowość na stronie okładkowej zamiast warunków prenumeraty pojawił się spis treści pracy oryginalnych (od

nr. 4/2010). Redaktor Naczelny – dr med. Krzysztof Woźniak, Z-ca Redaktora Naczelnego – dr med. F. Bolechała, Sekretarz Redakcji – lek. med. A. Moskała. Z udziału w Komitecie Redakcyjnym zrezygnował prof. W. Nasiłowski i prof. R. Mądro. W Komitecie Redakcyjnym nowi członkowie zagraniczni: profesorowie N. Ikeda (Fukuoka), E. P. Leinzinger (Graz), M. Thali (Zurich).

Zwraca uwagę edycja numeru 3/2011. Zamieszczono w nim pełny tekst rozprawy habilitacyjnej autorstwa dr. med. Tomasza Konopki pt.: „Rozwój tanatologii sądowej w świetle analizy protokołów sekcyjnych Zakładu Medycyny Sądowej Uniwersytetu Jagiellońskiego”.

W tych trzech czasopismach przy zmieniających się tytułach publikowane były prace oryginalne, kazuistyczne, pogładowe, o charakterze szkoleniowym obejmujące tematykę klasyczną medycyny sądowej, toksykologię i genetykę sądową. Publikacje dotyczyły również zagadnień związanych z etyką/deontologią lekarską oraz problematyki historycznej. Okolicznościowe publikacje o charakterze jubileuszowym, wspomnienia pośmiertne. Do 2004 roku prowadzona była bibliografia polskich prac naukowych z zakresu medycyny sądowej, kryminologii i działów pokrewnych. Kolejny dział to Kronika PTMSiK (komunikaty Z. G., sprawozdania ze zjazdów i konferencji). Dwukrotnie wydano suplement do Archiwum (w 1970 roku materiały IV Zjazdu Towarzystwa w Krakowie; w 2000 roku materiały z V Konferencji n/t Sądowo-Lekarskie problemy narkomanii).

Autorzy publikacji wywodzili się głównie z naszego środowiska, wyjątkowe były publikacje przedstawicieli nauk prawnych.

4. „Biuletyn Streszczeń Prac Naukowych z Medycyny Sądowej i Działów Pokrewnych za lata 1960-1966”. Komitet Wydawniczy: T. Borkowski, A. Jakliński (wydawca), Z. Marek, W. Nasiłowski. Kraków 1967 str. 121.

Biuletyn jest zbiorem streszczeń publikacji polskich medyków sądowych, które w tym okresie ukazały się w czasopismach polskich (np. Przegl. Lek., Pol. Tyg. Lek., Probl. Krym. Acta Medica Polona) i zagranicznych (np. Acta Med. Leg. et Socialis, Beitr. gerichtl-Med., Dtsch Zschr. gerichtl. Med.) w tym również w Archiwum Medycyny Sądowej, Psychiatrii Sądowej i Kryminalistyki.

5. Biuletyny Informacyjne Polskiego Towarzy-

stwa Medycyny Sądowej i Kryminologii (do użytku wewnętrznego) zawierające m.in takie informacje jak statuty, regulaminy obrad, spisy pracowników akademickich zakładów medycyny sądowej, spisy oddziałów Towarzystwa itp.:

- a) Poznań 1988, zeszyt 1
- b) Poznań 1993, zeszyt 2
- c) Kraków 2004
- d) Łódź 2010.

6. Materiały Naukowe Ogólnopolskiego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii Katowice, 20-22.09.1984 roku T. I i II zawierające część referatów wygłoszonych na VII Zjeździe Towarzystwa.

7. Postępy Medycyny Sądowej i Kryminologii.

a) Tom I. Rocznik pod red. Z. Przybylskiego. Poznań 1988 – zawiera część referatów wygłoszonych na VIII Zjeździe PTMSiK.

b) Tom II. Rocznik pod red. D. Miścickiej-Śliwki i K. Śliwki. Bydgoszcz 1995 – zawiera część referatów wygłoszonych na IX Zjeździe PTMSiK.

c) Tom III. Rocznik pod red. B. Świątek i Z. Par-
kitnej-Cegły. Wrocław 1997 – zawiera część referatów wygłoszonych na VI Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej n/t „Błąd medyczny” oraz „Symposium Hemogenetyczne”.

d) Tom IV pod red. Z. Sagana i Z. Piątka. Szczecin 1998 – zawiera część referatów wygłoszonych na XIV Szczecińskim Sympozjum Naukowym.

e) Tom V. Rocznik pod red. S. Szrama. Łódź 1999 – zawiera część referatów wygłoszonych na XI Zjeździe PTMSiK.

f) Tom VI. Rocznik pod red. B. Świątek, Z. Par-
kitnej-Cegły, T. Dobosza. Wrocław 2001 – zawiera część referatów wygłoszonych na VII Konferencji Naukowej n/t „Błąd medyczny” oraz „Błąd w genetyce sądowej”.

8. Postępy Serologii Sądowo-Lekarskiej. T. I. pod red. D. Miścickiej-Śliwki. Bydgoszcz 1989 – przewodnik metodyczny stanowiący zbiór metod badawczych stosowanych w serologii sądowo-lekarskiej.

9. Imponderabilia et memorabilia z prac prof. Leona Blumenstoka-Halbana i prof. Leona Wachholza. W dwustulecie powstania Katedry Medycyny Sądowej Uniwersytetu Jagiellońskiego ku uwadze i pamięci współczesnych wybrał Adam Gross. Kraków 2004.

10. Roczniki Pomorskiej Akademii Medycznej

w Szczecinie. Suplement 2 pod red. K. Borowiaka. Szczecin 2007 – zawiera część referatów wygłoszonych na XIV Zjeździe PTMSiK.

11. Wydawnictwa związane ze Szczecińskimi Sympozjami Naukowymi:

a) Pamiętnik z I (1963) i II (1966) Sympozjum. Redaktor: prof. J. Z. Walczyński. PZWL Warszawa 1963 i 1966

b) Materiały, zbiory prac, zbiory streszczeń, zbiory referatów z Sympozjum VI (1974), VII (1977), VIII (1978), IX (1980), X (1982), XI (1984), XII (1986), XIII (1988), XIV (1998 patrz pkt. 7d). Z III, IV, V (1966, 1968, 1969) Sympozjum materiały nie były publikowane.

Redaktorem wydawnictw od VIII Sympozjum był prof. T. Marcinkowski.

VI. ZJAZDY TOWARZYSTWA

Spotkania naukowe medyków sądowych mają tradycje sięgające XIX wieku [41]. W 1869 roku w Krakowie zorganizowano I Zjazd Lekarzy i Przyrodników Polskich, w którego programie znajdowała się medycyna sądowa. Do VI Zjazdu nasza dyscyplina wchodziła w dział medycyny publicznej, następnie była łączona z higieną. Na IX Zjeździe, Poznań 1898 rok, po raz pierwszy medycyna sądowa figurowała samodzielnie jako „sekcja medycyny sądowej i toksykologii”, a w czasie dwóch ostatnich Zjazdów XIV i XV (Poznań 1933, Lwów 1937) jako „sekcja medycyny sądowej i kryminologii”.

Po reaktywacji Towarzystwa organizowane są Krajowe Zjazdy Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii o następującej tematyce:

I Zjazd – 15-16 XII 1955 roku WARSZAWA (toksykologia alkoholu, serohematologia sądowa, błędy w sztuce lekarskiej).

II Zjazd – 19-21 V 1960 roku BIAŁYSTOK (nowoczesne metody laboratoryjne w medycynie sądowej, zagadnienia prawne, kryminalistyka, orzecznictwo).

III Zjazd – 16-19 IX 1965 roku WROCŁAW (serohematologia sądowa i inne metody badania dowodów rzeczowych, badania laboratoryjne materiału sekcyjnego, toksykologia i chemia sądowa).

IV Zjazd – 24-26 IX 1970 roku KRAKÓW (Sesje główne: a) śmierć jako problem sądowo-lekarski, b) wypadkowość w komunikacji drogowej, c) zatrucia lekami). Ta ostatnia sesja była Sesją Jubileuszową

wą z okazji 40-lecia Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie im. prof. dr. Jana Sehna.

Sympozja specjalistyczne: a) toksykologia środków ochrony roślin, b) zagadnienia kryminalistyczne wypadku drogowego, c) badania dowodów rzeczowych.

V Zjazd – 15-16 IX 1975 roku GDAŃSK (Sesje problemowe: a) wypadkowość przy pracy w aspekcie sądowo-lekarskim i społecznym, b) urazowość i nagłe zgony dzieci. Sympozja tematyczne: a) narkomania, b) dochodzenie ojcostwa, c) zastosowanie współczesnej techniki obliczeniowej w medycynie sądowej).

VI Zjazd – 20-22 IX 1979 roku LUBLIN (aktualne problemy diagnostyczne w medycynie sądowej w zakresie: a) tanatologii sądowo-lekarskiej, b) toksykologii sądowo-lekarskiej, c) serohematologii sądowo-lekarskiej).

VII Zjazd – 20-22 IX 1984 roku KATOWICE (a) rozwój i rola współczesnej medycyny sądowej, b) postępy wiedzy sądowo-lekarskiej w badaniach zabójstw, c) toksykologia sądowo-lekarska – zatrucie lekami, narkomania, d) wybrane działy alkoholologii w zakresie analityki i biochemii alkoholu, e) serologia sądowo-lekarska).

VIII Zjazd – 4-5 IX 1987 roku POZNAŃ (a) etyka i deontologia w aspekcie nauk medycznych i prawnych, b) postępy w tanatologii sądowo-lekarskiej, c) serohematologia sądowo-lekarska, d) lek jako czynnik zagrożenia życia człowieka, e) społeczne i sądowo-lekarskie aspekty alkoholizmu i narkomanii).

IX Zjazd – 9-12 IX 1992 roku BYDGOSZCZ (a) prawo a problemy współczesnej medycyny, b) rola opinii sądowo-lekarskiej w procesie sądowym, c) dyskusja „okrągłego stołu”: Granice kompetencji biegłego i jego niezależność w opiniowaniu sądowo-lekarskim, d) rola opinii biologicznej w procesie sądowym, e) rola opinii chemiczno-toksykologicznej w procesie sądowym).

Pierwotnie IX Zjazd Towarzystwa miał odbyć się w terminie 5-8 IX 1990 roku w Bydgoszczy. Termin przesunięto z uwagi na trudności natury finansowej.

X Zjazd – 6-9 IX 1995 roku BIAŁYSTOK (a) tanatologia sądowo-lekarska, b) toksykologia sądowo-lekarska, c) serohematologia sądowo-lekarska).

XI Zjazd – 2-5 IX 1998 roku ŁÓDŹ (a) lekarz a prawo, błąd lekarski, b) grupa sądowo-lekarska – orzecznictwo, diagnostyka sekcyjna i mikroskopowa, kazuistyka, problematyka zwłok w rozkładzie

i niezidentyfikowanych, postrzał, c) grupa toksykologiczna – analiza toksykologiczna, alkoholologia, toksykologia ogólna, toksykomechanizmy i toksykologia narządowa, d) grupa hemogenetyczna – genetyka populacyjna, hemogenetyka ogólna, identyfikacja, zagadnienia metodyczne).

XII Zjazd – 12-15 IX 2001 roku WARSZAWA (a) medycyna sądowa u progu XXI wieku, b) hemogenetyka – kierunki rozwoju i granice możliwości praktycznych, c) toksykologia).

XIII Zjazd – 15-17 IX 2004 roku KRAKÓW. Konferencja Naukowa w 200-lecie Katedry Medycyny Sądowej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Program Zjazdu: a) patologia sądowo-lekarska, b) problemy polskiej medycyny sądowej u progu wejścia do Unii Europejskiej, c) współczesna hemogenetyka sądowo-lekarska, d) toksykologia sądowo-lekarska XXI wieku.

XIV Zjazd – 27-29 IX 2007 roku SZCZECIN (a) sesja medyczno-sądowa, b) sesja toksykologiczna, c) sesja hemogenetyczna).

XV Zjazd – 16-18 IX 2010 roku GDAŃSK (a) patologia sądowo-lekarska, b) toksykologia sądowa, c) genetyka sądowa, d) tanatologia i orzecznictwo lekarskie).

XVI Zjazd – 11-13 IX 2013 roku KARPACZ (a) współpraca medyka sądowego z instytucjami wymiaru sprawiedliwości i organami ścigania, b) błąd medyczny a kultura bezpieczeństwa, c) diagnostyka pośmiertna, d) nowoczesne technologie w medycynie sądowej i kryminalistyce, e) przestępstwa przeciwko zdrowiu, opiniowanie w sprawach cywilnych i ubezpieczeniowych, f) genetyka sądowa, g) opiniowanie sądowo-toksykologiczne, h) sądowo-lekarska identyfikacja osób).

VII. KONFERENCJE TOWARZYSTWA

Począwszy od 1956 roku organizowane są liczne spotkania naukowe o charakterze konferencji, sympozjów, porad. Spotkania organizowały terenowe Oddziały Towarzystwa przy wsparciu Zarządu Głównego. Część spotkań o tematyce jednorodnej nabrała charakteru cyklicznego (A) część o charakterze niecyklicznym (B) o zróżnicowanej tematyce wynikającej z aktualnych problemów nurtujących nasze środowisko.

A. Spotkania cykliczne

Szczezińskie Sympozja Naukowe, których inicjatorem był prof. J. Z. Walczyński, kontynuował prof.

T. Marcinkowski. Ostatnie po 9-letniej przerwie zorganizował prof. Z. Sagan.

1. 1963 – Zagadnienia stanu nietrzeźwości.
2. 1966 – Alkohol a wypadki przy pracy.
3. 1966 – Nauki przyrodnicze w służbie wymiaru sprawiedliwości.
4. 1968 – Wpływ alkoholizmu na przestępstwo.
5. 1969 – Społeczne aspekty alkoholizmu.
6. 1974 – Aspekty kryminalistyczne i sądowo-lekarskie przestępstw przeciwko życiu, zdrowiu i mieniu.
7. 1976 – Toksykomanie i nawyk alkoholizowania się wśród młodzieży.
8. 1978 – Praca a alkohol. Działanie alkoholu etylowego w skojarzeniu z innymi substancjami.
9. 1980 – Dziecko-alkohol-rodzina. Trudności w ocenie stanu nietrzeźwości i możliwości ich przewycięzania.
10. 1982 – Nawyk alkoholizowania się i uleganie narkomanii w okresie obecnych przemian społecznych.
11. 1984 – Szkodliwości wynikające z nadużywania alkoholu i uleganiu narkomanii.
12. 1986 – Zapobieganie nawykowi alkoholizowania się i uleganiu narkomanii.
13. 1988 – Możliwości skutecznego zapobiegania pijaństwu i narkomanii.
14. 1997 – Współczesne problemy narkomanii. Uszkodzenia ciała w postępowaniu karnym. Ekspertyza starych śladów biologicznych. Varia.

Ogólnopolskie Konferencje związane z problematyką nietrzeźwości i wypadkowości drogowej, których inicjatorem był prof. W. Nasiłowski – z poszerzoną tematyką – kontynuowane przez prof. H. Sybirką, prof. Z. Olszowy i dr. med. Cz. Chowańca, organizowane przez Oddział Towarzystwa w Katowicach.

1. 24 III 1972 roku Katowice-Chorzów. Opiniowanie nietrzeźwości po wypadkach drogowych.
2. 5-6 V 1977 roku Katowice-Chorzów. Wypadkowość drogowa, alkoholizm oraz inne przyczyny biologiczne.
3. 28-29 IV 1979 roku Wista-Jawornik. Diagnostyka sądowo-lekarska. Interakcja alkoholu i leków. Konferencja „okrągłego stołu”: Aktualne możliwości diagnostyki sądowo-lekarskiej i toksykologicznej w interakcji alkoholu i leków.

4. 27-28 IV 1995 roku Bielsko-Biała. Zatrucia, urazy, alkoholizm i narkomania w praktyce sądowo-lekarskiej.

5. 17-19 V 2000 roku Bielsko-Biała. Sądowo-lekarskie problemy narkomanii.

6. 19-20 X 2006 roku Wisła-Jawornik. Opiniowanie sądowo-lekarskie w wybranych działach medycyny sądowej i toksykologii.

7. 11-12 III 2010 roku Wisła-Jawornik. Katastrofy jako problem medyczno-sądowy i interdyscyplinarny.

Ogólnopolskie Konferencje Naukowe organizowane przez Oddział Towarzystwa we Wrocławiu z inicjatywy prof. J. Kornobisa kontynuowane przez prof. B. Świątek

1. 19-20 V 1978 roku Wrocław. Błąd lekarski.

2. 19-20 X 1981 roku Wrocław. Błąd lekarski.

3. 18-19 X 1985 roku Wrocław. Błąd lekarski.

4. 19-20 X 1989 roku Książ k/Wałbrzycha. Błąd lekarski, etyka lekarska i działania jatrogenne.

5. 14-16 X 1993 roku Szklarska Poręba. Błąd medyczny oraz Robocze Zebranie Serologów: Sytuacja w przededniu powszechnego wprowadzenia technologii DNA w medycynie sądowej.

6. 22-25 V 1996 roku Książ k/Wałbrzycha. Błąd medyczny oraz Sympozjum: Hemogenetyka.

7. 16-19 X 2000 roku Krzyżowa k/Świdnicy. Błąd medyczny oraz błąd w genetyce sądowej.

W listopadzie 1983 roku w Krakowie zostało zorganizowane przez Instytut Ekspertyz Sądowych seminarium zatytułowane „Aktualne zagadnienia toksykologii sądowej”. Na tym seminarium zrodziła się idea cyklicznych spotkań biegłych toksykologów sądowych [42]. Co roku zaczęły odbywać się Konferencje Toksykologów Sądowych a ich organizatorami są Instytut Ekspertyz Sądowych i terenowe Oddziały Towarzystwa.

1. 12-13 IV 1985 roku Kraków. Problematyka opiniowania w sprawach alkoholu.

2. 19-20 XI 1986 roku Katowice. Nietypowe przypadki w toksykologii sądowej

3. 5-6 XI 1987 roku Lublin. Problemy kontroli trzeźwości za pomocą analizy powietrza wydychanego.

4. 4 XI 1988 roku Warszawa. Zatrucia pestycydami.

5. 9-10 XI 1989 roku Białyсток. Problemy narkomanii w toksykologii sądowej.

6. 27-28 IX 1990 roku Gdańsk. Aktualne problemy w ekspertyzie toksykologicznej.

7. 27-28 V 1991 roku Dziwnów. Opiaty – analiza i interpretacja wyników.

8. 29-30 V 1992 roku Poznań-Kiekrz. Zatrucia tlenkiem węgla – analiza i interpretacja wyników. Zatrucie glikolem etylenowym – analiza i interpretacja wyników.

9. 15-16 XII 1992 roku Kraków. W ramach tej konferencji odbyła się Krajowa Konferencja Alkoholologów. Opracowano: „Kryteria i zasady opiniowania w sprawach alkoholowych”.

10. 2-4 VI 1993 roku Zawoja. Broń obezwładniająca – hukowa i gazowa. Problemy alkoholowe.

11. 26-27 V 1994 roku Polanica Zdrój. Wydolność metod analitycznych w toksykologii.

12. 28 IV 1995 roku Bielsko-Biała. Kontrola jakości wyników badań laboratoryjnych.

13. 3-5 VI 1996 roku Kraków-Przegorzały. Możliwości i ograniczenia w opiniowaniu toksykologiczno-sądowym na przestrzeni lat.

W ramach konferencji. Sympozjum: Nowoczesne metody analityczne w toksykologii sądowej.

14. 9-10 V 1997 roku Stare Jabłonki k/Ostródy. Przydatność badań skryningowych w identyfikacji środków odurzających w toksykologii sądowej.

15. 18-20 VI 1998 roku Zakopane-Kościelisko. Opiniowanie na podstawie obliczeń retrospektywnych i prospektywnych w sprawach alkoholowych. Wykorzystanie wyników analizy powietrza wydychanego na zawartość alkoholu w orzecznictwie toksykologiczno-sądowym. Opiniowanie o stanie nietrzeźwości na podstawie wyników analizy materiału sekcyjnego.

16. 6-7 V 1999 roku Kazimierz Dolny. Dowód z opinii biegłego w postępowaniu sądowym. Elektroforeza kapilarna.

17. 8-9 VI 2000 roku Pieczęyska k/Bydgoszczy. Alkohol oraz lek a wypadkowość drogowa.

18. 31 V-1 VI 2001 roku Jastrzębia Góra. Wyosabnianie ksenobiotyków z materiału biologicznego.

19. 23-24 V 2002 roku Augustów. Identyfikacja środków narkotycznych.

20. 12-13 VI 2003 roku Niedzica. Trudności analityczne i interpretacyjne w sądowych badaniach toksykologicznych.

21. 13-14 V 2004 roku Karłów. Problemy analityczne i opiniodawcze w sprawach alkoholowych.

22. 5-6 V 2005 roku Popowo. Środki uzależniające a bezpieczeństwo ruchu drogowego. Po raz pierwszy zorganizowane zostały warsztaty metodyczno-analityczne: „Analiza toksykologiczna środków ułatwiających wykorzystanie seksualne”.

23. 18-19 V 2006 roku Świnoujście. Materiały i metody alternatywne w sądowej analizie toksykologicznej. Warsztaty: „Zastosowanie spektrometrii w podczzerwieni w toksykologii”.

24. 16-18 V 2007 roku Wiśła. Interakcje i zatrucia mieszane. Warsztaty: „Zastosowanie spektrometrii mas w toksykologii sądowej”.

25. 7-9 V 2008 roku Kraków-Przegorzały. Toksykologia sądowa pierwszej dekady XXI wieku – stare problemy czy nowe wyzwania? Warsztaty: „Badanie trzeźwości za pomocą analizatorów wydechu”.

26. 13-15 V 2009 roku Poznań-Malta. Wyzwania związane z używaniem środków psychoaktywnych w aspekcie bezpieczeństwa ruchu drogowego. Warsztaty: „Analiza materiału biologicznego na zawartość alkoholu etylowego”.

27. 12-14 V 2010 roku Smardzewice. Trucizny pochodzenia naturalnego – toksyny, jady, metale. Warsztaty: „Spektrometria mas stosunków izotopowych”.

28. 18-20 V 2011 roku Szklarska Poręba. Współczesne wyzwania dla toksykologów sądowych. Warsztaty: „Interpretacja wyników oznaczeń środków działających podobnie do alkoholu w materiale biologicznym pobranym od uczestników ruchu drogowego”.

29. 16-18 V 2012 roku Gdańsk. Zatrucia – wczoraj i dziś. Warsztaty: „Zastosowanie ekstrakcji do fazy stałej – zajęcia praktyczne oraz wykład i dyskusja”.

30. 15-17 V 2013 roku Augustów.

Łódzkie Sympozja Naukowe z tematyką „przestępstwa przeciwko życiu”, których inicjatorem był prof. Z. Fiedorczuk, kontynuowane przez dr med. A. Garbowską-Górską, dr med. M. Kosickiego i prof. S. Szrama. Po 11-letniej przerwie do organizacji spotkań powrócił prof. J. Berent w nowej formule: „coroczne sympozja z tematami klasycznej medycyny sądowej a w szczególności opiniowania sądowo-lekarskiego”.

1. 12-13 V 1986 roku Cesarka k/Łodzi

2. 18-20 IX 1989 roku Cesarka k/Łodzi.

3. 16-18 IX 1993 roku Cesarka k/Łodzi.

4. 7-8 IX 2000 roku Arturówek k/Łodzi. Posze-

rzono tematykę sympozjum o „przestępstwa przeciwko zdrowiu”.

5. 7-9 IX 2011 roku „Cesarka 2011”. Smardzewice nad Zalewem Sulejowskim.

6. 12-14 IX 2012 roku „Cesarka 2012”. Smardzewice nad Zalewem Sulejowskim. Opiniowanie sądowo-lekarskie, w tym także z wykorzystaniem nowoczesnych technik badawczych.

B. Spotkania niecykliczne

1. 28 IX 1956 roku Wrocław. Narada Robocza z następującym porządkiem dziennym: a) organizacja służby sądowo-lekarskiej w terenie podległym poszczególnym Zakładom Medycyny Sądowej, b) wymiana informacji o będących w toku pracach naukowych, c) wydanie zbiorowego podręcznika medycyny sądowej. Dyskusja z przewidywanymi autorami rozdziałów.

2. 29 IX 1956 roku Wrocław. Konferencja Naukowa w sprawie ojcostwa: a) produkcja, standaryzacja i kontrola surowic diagnostycznych, b) rozszerzenie oznaczeń grup krwi na nieobowiązujące dotychczas układy grup krwi, c) badania antropologiczne w procesach o dochodzenie ojcostwa i możliwości ich zastosowania w kraju.

3. 3-5 X 1957 roku Poznań. Krajowa Narada Naukowo-Robocza n/t: Wybrane zagadnienia prawno-lekarskie: a) psychiatria sądowa – znaczenie kryminalne i społeczne zazdrości małżeńskiej, b) medycyna sądowa – urazowość wśród dzieci ze stanowiska społecznego i sądowo-lekarskiego, c) lekarz w obliczu prawa – zasady odpowiedzialności karnej lekarza.

4. 22-24 VI 1961 roku Szczecin. II Krajowa Robocza Konferencja Naukowa z zakresu medycyny sądowej, kryminologii i kryminalistyki n/t: Zagadnienia prawne i organizacyjne w medycynie sądowej. Uszkodzenia ciała. Tanatologia sądowa. Toksykologia sądowa. Serologia sądowa – dochodzenie ojcostwa. Kryminalistyka.

5. 21-23 III 1963 roku Warszawa. III Krajowa Naukowa Narada PTMSiK n/t : Wypadki drogowe. Rola medycyny sądowej, kryminalistyki i nauk pokrewnych w zapobieganiu i dochodzeniu przyczyn wypadków drogowych.

6. 20 IX 1965 roku Jelenia Góra. Konferencja Naukowa n/t: Prawne i lekarskie zagadnienia alkoholizmu.

7. 3 VI 1967 roku Poznań. I Krajowa Konferen-

cja Naukowa poświęcona problematyce farmakologicznego dopingu w sporcie.

8. 24 V 1968 roku Kraków. Konferencja Naukowa n/t: Chorobowe przyczyny nagłej śmierci. Oznaczanie czasu śmierci. Śmierć kliniczna i biologiczna w aspekcie przeszczepiania narządów.

9. 29 IX 1968 roku Poznań. Konferencja Robocza n/t: Kliniczna i sądowo-lekarska ocena płodności mężczyzn.

10. 22 III 1969 roku Poznań. Konferencja Naukowa n/t: Orzecznictwo w obrażeniach głowy i w urazach wielonarządowych powstałych w wypadkach drogowych.

11. 18 V 1970 roku Poznań. Narada Naukowa Robocza n/t: Uszkodzenia ciała w świetle nowego kodeksu karnego.

12. 12 XI 1970 roku Poznań. Sympozjum Naukowo-Robocze n/t: Wypadki drogowe.

13. 23 I 1971 roku Kraków. Krajowa Narada Wojewódzkich Specjalistów d/s Medycyny Sądowej n/t: Opiniowanie sądowo-lekarskie w sprawach przestępstw przeciwko życiu.

14. 26 X 1971 roku Kraków. Konferencja Naukowa n/t: Znaczenie badań i ekspertyzy psychologicznej w praktyce wymiaru sprawiedliwości

15. 10-11 X 1972 roku Szczecin. Sympozjum n/t: Ślad jako dowód w postępowaniu przygotowawczym i karno-sądowym.

16. 8-9 XII 1972 roku Poznań. Konferencja Naukowa n/t: Urazy ośrodkowego układu nerwowego.

17. 20 I 1973 roku Kraków. Konferencja Naukowa n/t: Problematyka badań serologicznych i grupowych w dochodzeniu spornego ojcostwa.

18. 29-30 XI 1973 roku Kraków. Konferencja Szkoleniowa n/t: Zabójstwa w wyniku urazów mechanicznych. Współczesne metody zabezpieczania i badania biologicznych dowodów rzeczowych.

19. 9-10 XII 1976 roku Kraków/Osieczany. Ogólnopolska Konferencja Naukowa n/t: Postępy w medycynie sądowej a) dzieciobójstwo, b) krwotoki podpajęczynówkowe na podstawie mózgu, c) interpretacje niektórych pojęć zawartych w art. 155 §2 pkt. 2 k.k., d) aktualne problemy sero-enzymologii sądowo-lekarskiej, e) podstawy dokonywania tzw. rachunku retrospektywnego .

20. 16-17 IX 1977 roku Kraków/Mogilany. I Polsko-Niemiecka Konferencja Naukowa n/t: Wydolność metod a opiniowanie. Sesja 1 – Pojęcia, definicje, sposoby ujęć. Sesja 2 – Strategie opiniowania

metod. Sesja 3 – Wydolność metod w toksykologii sądowej. Sesja 4 – Inne badania nad wydolnością metod. W kontynuacji nawiązanej współpracy z medykami sądowymi z NRD w dniach 23-24 IX 1989 roku w Lipsku odbyło się II Dwustronne Sympozjum medyków sądowych PRL i NRD n/t: Współpraca między medykami sądowymi i pracownikami organów sądownictwa i bezpieczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem nauki o śladach.

21. 22 XI 1980 roku Kraków. Konferencja Naukowa n/t: Zespołowe interdyscyplinarne opiniowanie w wypadkach drogowych.

22. 11-12 V 1981 roku Gdańsk/Jastrzębia Góra. Ogólnopolskie Sympozjum Naukowe n/t: Wypadki zbiorowe katastrofy w praktyce sądowo-lekarskiej i kryminalistycznej oraz Ogólnopolska Narada Robocza serologów sądowych.

23. 7-8 XI 1981 roku Kraków. Sympozjum: Problemy suicydologii. (W 100-lecie badań nad samobójstwami w Krakowie).

24. 22-23 III 1964 roku Kraków. Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa n/t: Typowanie antygenów HLA – A, B, C. Serologia grupowa krwi ludzkiej.

25. 10-12 X 1985 roku Rzeszów. Konferencja Naukowa n/t: Orzecznictwo sądowo-lekarskie w sprawach postępowania karnego, cywilno-odszkodowawczego i inwalidzkiego.

26. 16-20 V 1988 roku Warszawa/Popowo. Sympozjum Nauk Sądowych: Ślady kryminalistyczne.

27. 18-20 V 1989 roku Bydgoszcz. Postępy serologii sądowo-lekarskiej.

28. 15 XI 1991 roku Katowice. Ogólnopolska Sesja Naukowa poświęcona pamięci prof. Tadeusza Pragłowskiego.

29. 4-5 VI 1992 roku Katowice. Konferencja Serologów n/t: a) problemy związane z opiniowaniem spornego ojcostwa, b) badania nad polimorfizmem DNA, c) najnowsze osiągnięcia w badaniach śladów biologicznych.

30. 2-3 XII 1994 roku Gdańsk. Konferencja Hemogenetyków Sądowych. Udział biegłych w dochodzeniu spornego ojcostwa i w badaniu śladów biologicznych.

31. 8 III 1996 roku Kraków. Konferencja Hemogenetyków Sądowych: a) ekspertyza hemogenetyczna w dochodzeniu ojcostwa (klasyczna ekspertyza serologiczna); badanie polimorfizmu DNA, b) badanie śladów biologicznych.

32. 7 V 1997 roku Wrocław. Sympozjum Jubileuszowe z okazji 90-tej rocznicy urodzin prof. dr. hab. n. med. dr. h.c. Bolesława Popielskiego.

33. 24 VI 1997 roku Bydgoszcz. Konferencja Hemogenetyków Sądowych: a) ekspertyza hemogenetyczna w dochodzeniu ojcostwa i omówienie kolejnego etapu atestacji dotyczącej badań DNA, b) badanie śladów biologicznych.

34. 10 X 1997 roku Gdańsk. Robocze spotkanie Hemogenetyków Sądowych: Zagadnienie analizy DNA. Wprowadzenie jednolitej procedury w postępowaniu z badanymi śladami biologicznymi (w ramach Międzynarodowego Kolokwium „Medycyna sądowa nauką nowoczesną”. 9-10 X 1997 roku Gdańsk).

35. 9-10 VI 1999 roku Zagórze Śląskie. Seminarium Szkoleniowe n/t: Opiniowanie sądowo-lekarskie w przypadkach odszkodowań i ustalania uszczerbku na zdrowiu związanego z zawałami mięśnia sercowego i wirusowego zapalenia wątroby.

36. 12-14 IV 2000 roku Zagórze Śląskie. Konferencja Szkoleniowo-Naukowa n/t: Problematyka obrażeń ciała powstałych w wyniku działania broni palnej i materiałów wybuchowych.

37. 11-12 V 2000 roku Pieczęta k/Bydgoszczy. I Sympozjum Hemogenetyki Sądowej n/t: Analiza DNA w nowoczesnej ekspertyzie sądowej.

38. 23-25 V 2001 roku Jugowice. II Konferencja Naukowo-Szkoleniowa n/t : Problematyka obrażeń ciała powstałych w wyniku działania broni palnej i materiałów wybuchowych, broni gazowej i elektrycznej.

39. 21-22 VI 2001 roku Osieczany k/Krakowa. I Sympozjum Naukowe n/t: Różnice w opiniowaniu Zakładów Medycyny Sądowej w ocenie stopnia uszczerbku na zdrowiu.

40. 16-18 VI 2005 roku Poznań. IV Ogólnopolskie Sympozjum Naukowe, Dni Orzecznictwa Lekarskiego n/t: Dylematy i problemy orzecznictwa lekarskiego.

41. 10-12 V 2006 roku Jugowice. Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Szkoleniowa: Urazy kręgosłupa – problemy opiniodawcze.

42. 8-10 VI 2006 roku Poznań. V Ogólnopolskie Sympozjum Naukowe, Dni Orzecznictwa Le-

karskiego n/t: Dylematy i problemy orzecznictwa lekarskiego.

43. 28-30 VI 2007 roku Poznań. VI Ogólnopolskie Sympozjum Naukowe. Dni orzecznictwa lekarskiego n/t: Dylematy i problemy orzecznictwa lekarskiego.

44. 11 IX 2008 roku Kraków. Konferencja Naukowa n/t: Opiniowanie lekarskie w sprawach o narażenie na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu.

45. 18 IX 2009 roku Bydgoszcz. Seminarium Genetyków Sądowych: a) analiza różnorodności genetycznej chromosomu X w badaniach populacyjnych i ewolucyjnych, b) oznaczanie polimorfizmu genów pigmentacyjnych w badaniach o charakterze sądowym, c) rola migracji w kształtowaniu zmienności chromosomu Y w populacjach europejskich i azjatyckich, d) postępy w entomologii sądowej – zastosowanie metody HRM PCR w oznaczaniu much z rodziny plujkowatych, e) analiza sekwencji pełnych genomów mitochondrialnych wybranych gatunków ssaków dla celów filogeograficznych.

46. 26 III 2010 roku Kraków. Konferencja Naukowa n/t: Pośmiertna diagnostyka obrazowa – badania TK⁵.

VIII. DZIAŁALNOŚĆ TOWARZYSTWA

Na wstępie wyjaśnić należy, że obok Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii istniały inne struktury organizacyjne ukierunkowane w swej działalności – podobnie jak Towarzystwo – na problemy związane z naszą dyscypliną.

Strukturami tymi były:

- Konferencje Profesorów Medycyny Sądowej,
- Komisje Medycyny Sądowej przy Radzie Naukowej przy Ministrze Zdrowia,
- Specjaliści Krajowi względnie w innych okresach Konsultanci Krajowi w Dziedzinie Medycyny Sądowej,
- Przewodniczący Krajowego Zespołu Specjalistycznego w Dziedzinie Medycyny Sądowej – Specjalista Krajowy.
- Przewodniczący Krajowego Zespołu Konsultanta Medycznego w Dziedzinie Medycyny Sądowej – Konsultant Krajowy.

⁵ W dniu 15 września 2010 roku w Gdańsku Przewodniczący Komisji Historycznej przekazał Zarządowi Głównemu Towarzystwa stworzony i uporządkowany zbiór dokumentów obejmujący programy zjazdów, konferencji i innych druków dotyczących działalności członków i Oddziałów Terenowych PTMSiK.

Relacje między Towarzystwem a tymi strukturami kształtowały się różnie. Od bardzo bliskiej współpracy (współdziałanie), samodzielnej realizacji swoich zadań aż do rodzenia się niekiedy sytuacji konfliktowych. Należy również mieć na uwadze, że z uwagi na małą liczebność naszego środowiska, te same osoby działały równocześnie w tych różnych strukturach⁶.

Konferencje Profesorów Medycyny Sądowej miały tradycje sięgające dwudziestolecia międzywojennego. Pierwsza Konferencja odbyła się jeszcze przed powstaniem Towarzystwa 17 V 1936 roku w Warszawie. Na Konferencji uchwalono szereg postulatów (m.in. stworzenie organizacji rzeczoznawstwa sądowo-lekarskiego, centralizacji badań sądowo-lekarskich, nauczania medycyny sądowej na Wydziałach Prawa), „z którymi postanowiono się zwrócić do odpowiednich władz” [43].

Po roku 1945 odbyły się cztery tego typu Konferencje: we Wrocławiu w 1948 roku, w Warszawie w 1950 roku, w Krakowie w 1951 roku [3, 44]. Ostatnia Konferencja 28 IV 1952 roku w Poznaniu, z której nie zachowały się żadne materiały [11].

Wg Popielskiego [45] Konferencje Profesorów Medycyny Sądowej zostały przekształcone w Komisję Medycyny Sądowej przy Radzie Naukowej przy Ministrze Zdrowia. Zasadnicza różnica była jednak istotna – czego nie podkreśla Popielski – ponieważ ta Komisja miała umocowanie prawne.

Podstawą prawną działania Komisji był § 6 Uchwały Prezydium Rządu z dnia 23 XII 1950 roku w sprawie powołania Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia (Monitor Polski A-3, poz. 40 z 1950 roku) i wydana na tej podstawie decyzja Prezydium Rady Naukowej z dnia 21 XII 1952 roku w sprawie utworzenia Komisji Medycyny Sądowej [46]. Na Przewodniczącego Komisji został powołany prof. J. Olbrycht, Wiceprzewodniczącym został prof. B. Popielski. Członkowie Komisji: profesorowie W. Grzywo-Dąbrowski, W. Dżużyński, S. Manczarski, docent S. Łaguna, dr J. Robel. Funkcje Sekretarza Technicznego pełnił dr J. Kobiela.

Zgodnie z regulaminem Komisja została powołana w celu stałego opracowywania zagadnień dotyczących medycyny sądowej (opiniowanie planów

naukowych prac badawczych i ich koordynację, opracowywanie zasad praktycznego stosowania wyników badań naukowych, opiniowanie i stawianie wniosków w zakresie działań organizacyjnych i wyposażenia oraz opracowywanie wytycznych planów kształcenia pracowników nauki). W porównaniu do Konferencji Profesorów Medycyny Sądowej, Komisja miała o wiele większe uprawnienia. Jej działania miały nie tylko charakter postulatywny ale wnioskujący i opiniotwórczy [46].

Komisja Medycyny Sądowej przy Radzie Naukowej przy Ministrze Zdrowia działała w latach 1952-1958 [45] – względnie w latach 1952-1960 [46].

W następnych latach Zarząd Główny Towarzystwa podjął agendy Komisji i w ten sposób stał się „reprezentantem medycyny sądowej w Kraju spełniając rolę kierowniczą i koordynacyjną, załatwiając ważniejsze sprawy naukowo-organizacyjne dotyczące medycyny sądowej” [45]. W tej sytuacji straciliśmy jednak możliwość przedstawiania problemów naszej dyscypliny, bezpośrednio we władzach administracyjnych szczebla centralnego.

Po raz drugi została powołana Komisja Medycyny Sądowej przy Radzie Naukowej przy Ministrze Zdrowia i Opieki Społecznej (podstawa prawna ta sama co w przypadku pierwszej Komisji) z dniem 1 IV 1967 roku. Inicjatorem powołania Komisji był Prezes Zarządu Głównego Towarzystwa a równocześnie Specjalista Krajowy d/s medycyny sądowej doc. J. Kobiela, który jako długoletni Sekretarz Techniczny pierwszej Komisji, doceniał wartość tej struktury dla naszej dyscypliny.

Komisja działała w składzie: Przewodniczący – prof. B. Popielski. Wiceprzewodniczący – docent J. Kobiela. Członkowie: profesorowie: E. Chróścielewski, B. Puchowski, J. Walczyński, docenci: A. Jakliński, S. Raszeja i dr J. Markiewicz. Skład Komisji został uzupełniony w listopadzie 1967 roku przez prof. M. Byrdy i docent H. Seyfriedową [11, 47].

Strukturom Specjalisty/Konsultanta Krajowego przypisywane są zadania opiniodawcze, doradcze i kontrolne szczegółowo sprecyzowane w przepisach prawnych (ustawach oraz rozporządzeniach i instrukcjach Ministra Zdrowia).

⁶ Należy zastrzec, że nie jest możliwe wyczerpujące omówienie tego tematu, ponieważ nie zachowała się kompletna dokumentacja archiwalna Towarzystwa. Brak również publikacji z działalności „Specjalistów/ Konsultantów” – poza jednorazowym Raportem Konsultanta Krajowego z 2006 roku (Arch. Med. Sąd. Kryminol. 2006, 56, 4: 280-281).

Obsada personalna tej struktury przedstawiała się następująco:

- Specjaliści Krajowi d/s Medycyny Sądowej:
 - 1932/1933 – prof. W. Grzywo-Dąbrowski [48]
 - 1952 – prof. W. Grzywo-Dąbrowski (brak danych jak długo trwała ta kadencja) [49]
 - 1967-1972 – prof. J. Kobiela [50]
 - 1973-1982 – prof. A. Jakliński [51]

• Przewodniczący Krajowego Zespołu Specjalistycznego w Dziedzinie Medycyny Sądowej – Specjalista Krajowy:

- 1983-1991 – prof. A. Jakliński [51]

Skład Zespołu: prof. A. Jakliński – przewodniczący, prof. S. Raszeja wiceprzewodniczący. Członkowie – profesorowie: E. Chróścielewski, Z. Fiedorczyk, Z. Marek, J. Markiewicz, W. Nasiłowski [55]

- 1991-1994 – prof. W. Nasiłowski [52]

Nie udało się ustalić składu personalnego Zespołu.

• Przewodniczący Krajowego Zespołu Konsultanta Medycznego w Dziedzinie Medycyny Sądowej – Konsultant Krajowy:

- 1995-2001 – prof. A. Dubrzyński [25]

Nie udało się ustalić składu Zespołu.

• Konsultanci Krajowi w Dziedzinie Medycyny Sądowej:

- 2001-2008 – prof. R. Mądro [53]
- 2008 i nadal – prof. B. Świątek [54]

Przystępując do omówienia działalności Towarzystwa przyjąć można, że aktywność jego w różnych okresach – liczącej lat 75 historii – kształtowała się odmiennie.

W kadencji 1938-1939 działalność polegała wyłącznie na organizowaniu zebrań naukowych przez Oddział Warszawski i kontynuowanie wydawania Czasopisma Sądowo-Lekarskiego [2, 16, 17].

W okresie po reaktywacji uwzględniając sprawozdania Prezesów Zarządu Głównego Towarzystwa kadencji 1949-1956 i 1956-1960 oraz protokołów z kontroli Towarzystwa przez organy administracyjne, które wysuwały szereg zarzutów natury organizacyjnej i jego małej aktywności, działalność Towarzystwa do 1967 roku sprowadzała się do zebrań naukowych w terenowych Oddziałach, przygotowania zjazdów (1955, 1960, 1965), organizacji spotkań o charakterze narad, konferencji roboczych (w okresie 18 lat zorganizowano ich siedem). Niepowetowaną stratą było zaprzestanie ukazywania się Archiwum Medycyny Sądowej, Psychiatrii Sądowej i Kryminalistyki. Straciliśmy możliwość

prezentowania dorobku naukowego naszego środowiska na rynku wydawniczym [12].

Nowy rozdział w historii Towarzystwa rozpoczął się w 1967 roku, kiedy Prezesem Towarzystwa został wybrany doc. dr Jan Kobiela (od 1969 roku profesor). Nastąpiło wówczas dynamiczne uaktywnienie działalności Towarzystwa. W jednej z publikacji przywołując prof. W. Grzywo-Dąbrowskiego jako „inicjatora” naszego Towarzystwa określiłem doc. J. Kobielę jako „animatora” [56].

Podjęto rozmowy w Ministerstwie Zdrowia i Opieki Społecznej przedstawiając plany i zamierzenia Towarzystwa. Poruszono sprawę wydawania czasopisma oraz udziału przedstawicieli medycyny sądowej w pracach Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia. Nawiązano kontakt z Komitetem Patomorfologii Wydział VI Polskiej Akademii Nauk. Celem tych działań było zainteresowanie „odpowiednich czynników dziedziną medycyny sądowej, której rola profilaktyczna nie jest w pełni doceniana, jak również podniesienie naukowej rangi tej specjalistycznej dyscypliny jaką jest medycyna sądowa” [57].

Jak już wspomniano doszło do powołania Komisji Medycyny Sądowej przy Radzie Naukowej przy Ministrze Zdrowia [47].

Uzyskano wznowienie wydawania Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii.

Komisja Medycyny Sądowej, wspólnie z Sekcją Medycyny Wypadkowej PTMSiK (kierował jej pracami prof. E. Chróścielewski) opracowała szczegółowy plan tematów naukowych wiodących – ogólnopolski w ramach problemu „Medycyna wypadkowa w komunikacji drogowej” [44, 57].

Zarząd Główny powołał zespoły robocze (w nawiązaniu nazwiska kierujących tymi zespołami): ds. wydawnictwa (doc. A. Jakliński), ds. reformy studiów (prof. M. Byrdy), ds. ogólnej koordynacji prac naukowych (prof. B. Popielski, prof. B. Puchowski).

Powołano koordynatorów pracy naukowych „właśnych” zaproponowanych przez Zarząd Główny. Tematy te to: „patomorfologia śmierci nagłej” (prof. Z. Walczyński), „toksykologia” (doc. A. Jakliński), „serohematologia” (doc. H. Seyfriedowa) [57].

Został wydany zbiorowy podręcznik „Medycyna sądowa” pod redakcją profesorów B. Popielskiego i J. Kobieli w 1972 roku, co postulowano już na pierwszej Konferencji Profesorów Medycyny Sądowej we Wrocławiu w 1948 roku.

W omawianym okresie nastąpiło bardzo ściśle powiązanie prac Zarządu Głównego PTMSiK z Komisją Medycyny Sądowej przy Radzie Naukowej przy Ministrze Zdrowia i Specjalistą Krajowym ds. Medycyny Sądowej. Doszło również do współdziałania z Instytutem Ekspertyz Sądowych, którego Dyrektorem a równocześnie Sekretarzem Zarządu Głównego Towarzystwa był dr J. Markiewicz [58].

W następnych latach przy kontynuacji dawnych pojawiły się nowe pola działań, z których łącznie można wymienić:

- organizację terenowej służby sądowno-lekarskiej. Sprawę tę postulowało nasze środowisko od wielu lat mając na uwadze dobro publiczne i prawidłowe funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości⁷

- zagadnienia związane z programami nauczania medycyny sądowej w szkołach wyższych, w tym z bardzo niekorzystnym zjawiskiem zmniejszania liczby godzin dydaktycznych dla naszego przedmiotu

- prace związane z opracowywaniem nowych programów specjalizacyjnych dla naszej dyscypliny

- prace nad powołaniem Kolegium Nauk Sądowych (inicjatywa prof. Romana Hausera – Kierownika Katedry Medycyny Sądowej AM w Gdańsku)

- problemy związane z ekspertyzami toksykologicznymi (w tym alkoholu) i hemogenetycznymi. Problemy te pojawiły się w związku z istotnymi a dyskusyjnymi relacjami pomiędzy zakładami medycyny sądowej a laboratoriami kryminalistycznymi policji

- zagadnienia podejmowane przez komisje problemowe Zarządu Głównego (toksykologiczną, hemogenetyczną, katastrof, opiniowania sądowno-lekarskiego)

- opiniowanie projektów legislacyjnych, m.in dotyczących ustawodawstwa karnego, ustawy o biegłych, taryfy wynagrodzeń dla biegłych

- ożywienie współpracy i wymiany naukowej z zagranicznymi placówkami naukowymi i międzynarodowymi organizacjami

- prace nad stworzeniem nowej specjalizacji – Laboratoryjnej Diagnostyki Sądowej⁸.

IX. CZŁONKOWIE HONOROWI, KORESPONDENCI KRAJOWI I ZAGRANICZNI ORAZ INNE GODNOŚCI CZŁONKÓW TOWARZYSTWA

Członkowie honorowi PTMSiK krajowi:

1. Prof. Leon Wachholz – 1938 rok, Kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Uniwersytetu Jagiellońskiego. W uznaniu wybitnych zasług dla rozwoju medycyny sądowej [2].

2. Prof. Wiktor Grzywo-Dąbrowski – 1960 rok, Kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej AM w Warszawie. W uznaniu zasług dla polskiego piśmiennictwa sądowno-lekarskiego, jako założycielowi i redaktorowi Czasopisma Sądowno-Lekarskiego w okresie międzywojennym i Archiwum Medycyny Sądowej, Psychiatrii Sądowej i Kryminalistyki w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej [12].

3. Prof. Jan Olbrycht – 1960 rok, Kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej AM w Krakowie. W uznaniu całokształtu działalności w dziedzinie medycyny sądowej [12].

4. Prof. Tadeusz Cyprian – 1967 rok, Profesor prawa karnego Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu [12].

5. Prof. Witold Dzużyński – 1967 rok, Kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej AM w Lublinie [12].

6. Prof. Władysław Wolter – 1967 rok, Profesor prawa karnego Uniwersytetu Jagiellońskiego [12].

7. prof. Bolesław Popielski – 1970 rok, Kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej AM we Wrocławiu [12].

8. Prof. Bronisław Puchowski – 1970 rok, Kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej AM w Łodzi [12].

9. Prof. Maria Byrdy – 1979 rok, Kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej AM w Białymstoku [59].

10. Doc. Tadeusz Pragłowski – 1979 rok, Kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Śląskiej AM w Katowicach

11. Prof. E. Chróścielewski – 1984 rok, Kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej AM w Poznaniu [60].

12. Prof. Tadeusz Marcinkowski – 1995 rok, Kie-

⁷ Temat to jednak tak ważny a rozległy, że wymaga odrębnego opracowania.

⁸ Każdy z zasygnalizowanych hasłowo problemów zasługuje na szczegółowe przedstawienie w odrębnych opracowaniach.

ownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej AM w Szczecinie [61].

13. Prof. Zdzisław Marek – 1995 rok, Kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej AM w Krakowie [61].

14. Prof. Jan Markiewicz – 1995 rok, Dyrektor Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie [61].

15. Prof. Władysław Nasiłowski – 1995 rok, Kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Śląskiej AM w Katowicach [61].

16. Dr Maria Bielanina – 1998 rok, Adiunkt Zakładu Medycyny Sądowej Wojskowej AM w Łodzi [25].

17. Dr Henryk Koczyk – 2001 rok, Adiunkt Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej AM w Poznaniu, em. Kierownik Zakładu Anatomii Patologicznej w Szpitalu w Zakopanem [62, 63].

18. Dr Jerzy Szczepański – 2001 rok, Adiunkt Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Śląskiej AM w Katowicach [62].

19. Prof. Bożena Turowska – 2001 rok, em. Kierownik Katedry Medycyny Sądowej Collegium Medicum UJ w Krakowie [62].

20. Dr Erazm Baran – 2004 rok, em. Adiunkt Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Collegium Medicum UJ w Krakowie [64].

21. Dr Stanisław Bardzik – 2004 rok, em. Adiunkt Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej AM w Gdańsku [64].

22. Dr Zofia Chłobowska – 2004 rok, Adiunkt Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie [64].

23. Prof. Halina Sybirska – 2004 rok, em. Kierownik Katedry Medycyny Sądowej i Zakładu Toksykologii Sądowo-Lekarskiej Śląskiej AM w Katowicach [64].

24. Płk dr Jan Dzida – 2010 rok, em. Kierownik Zakładu Medycyny Sądowej Wojskowej AM w Łodzi [65].

25. Prof. Jerzy Janica – 2010 rok, em. Kierownik Zakładu Medycyny Sądowej AM w Białymstoku [65].

26. Inż. Jerzy Łabędź – 2010 rok, em. Kierownik Pracowni Badań Alkoholu i Narkotyków. Instytut Ekspertyz Sądowych w Krakowie [65].

27. Dr Mirosław Kosicki – 2010 rok, em. Adiunkt Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej w Łodzi [65].

28. Prof. Zofia Olszowy – 2010 rok, em. Kierownik Katedry Medycyny Sądowej i Zakładu Toksykologii Sądowo-Lekarskiej Śląskiej AM w Katowicach [65].

29. Prof. Zygmunt Przybylski – 2010 rok, em. Kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej w Poznaniu [65].

30. Prof. Stefan Szram – 2010 rok, em. Kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej AM w Łodzi [65].

Członkowie korespondenci PTMSiK krajowi:

1. Prof. Halina Seyfriedowa – 1975 rok Instytut Hematologii w Warszawie [25, 65].

2. Dr Józef Gurgul – 1975 rok Prokurator Prokuratury Generalnej [25, 65].

3. Prof. Walenty Lewkowski – 1984 rok em. Kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Wojskowej AM w Łodzi [60].

4. Prof. Regina Stańczyk – 1984 rok em. Kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej AM w Warszawie [60].

Członkowie honorowi PTMSiK zagraniczni:

1. Prof. Michał Awdiejew – 1967 rok Kierownik Centralnego Laboratorium Medycyny Sądowej Armii Czerwonej w Moskwie [12].

2. Prof. Wasyl Czerwakow – 1967 rok Kierownik Katedry Medycyny Sądowej I Moskiewskiego Instytutu Medycznego [12].

3. Prof. Léon Dèrobert – 1975 rok Dyrektor Instytutu Medycyny Sądowej Uniwersytetu w Paryżu [12].

4. Prof. Cesare Gerin – 1975 rok Dyrektor Instytutu Medycyny Sądowej i Ubezpieczeniowej Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu w Rzymie [12].

5. Prof. Herald Gormsen – 1975 rok Dyrektor Instytutu Medycyny Sądowej Uniwersytetu w Kopenhadze [12].

6. Prof. Janez Milčičski – 1975 rok Kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu w Ljublanie [12].

7. Prof. Otto Prokop – 1975 rok Dyrektor Instytutu Medycyny Sądowej Uniwersytetu im. Humboldta w Berlinie [12].

8. Prof. Wiktor Prozorowski – 1975 rok Dyrektor Centralnego Instytutu Naukowo-Badawczego Medycyny Sądowej w Moskwie [12].

9. Prof. Jaromir Tesar – 1975 rok Kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu w Pradze [12].

10. Prof. Volfgang Dürwald – 1979 rok

Dyrektor Instytutu Medycyny Sądowej i Kryminologii Uniwersytetu w Lipsku [66].

11. Prof. Hanspeter Hartmann – 1979 rok
Dyrektor Instytutu Medycyny Sądowej w Zurichu [66].

12. Prof. Hans Joachin Mallach – 1984 rok
Dyrektor Instytutu Medycyny Sądowej Uniwersytetu w Tybindze [66].

13. Prof. Wilhelm Haferland – 1987 rok
Dyrektor Instytutu Medycyny Sądowej w Rostocku [66].

14. Prof. Axel Simon – 1987 rok
Dyrektor Instytutu Medycyny Sądowej Uniwersytetu w Halle-Wittenberdze [66].

15. Prof. Wolfgang Bonte – 1992 rok
Dyrektor Instytutu Medycyny Prawnej w Düsseldorfie [66].

16. Prof. Bernd Brinkmann – 1992 rok
Dyrektor Instytutu Medycyny Prawnej w Münster [66].

17. Prof. Volkmar Schneider – 1992 rok
Dyrektor Instytutu Medycyny Prawnej Wolnego Uniwersytetu w Berlinie [66].

18. Prof. Leopold Breitenecker
Kierownik Katedry Medycyny Sądowej Uniwersytetu w Wiedniu [68]⁹.

19. Prof. Maurice Muller
Dyrektor Instytutu Medycyny Sądowej Uniwersytetu w Lille [68]⁹.

20. Prof. Louis Roche – Francja
Dyrektor Instytutu Medycyny Sądowej Uniwersytetu w Lyonie [68]⁹.

Członkowie Korespondenci Zagraniczni:

1. Renè le Breton – 1975 rok
Kierownik Laboratorium Toksykologicznego Prefektury Policji w Paryżu [12].

2. Dr Wiliam G. Eckert – 1975 rok
Wykładowca medycyny sądowej w Stanowym Uniwersytecie w Wichita [12].

3. Prof. dr Etien Fournier – 1975 rok
Instytut Medycyny Sądowej Uniwersytetu w Paryżu [12].

4. Prof. Aleksander Gromow – 1975 rok
Kierownik Katedry Medycyny Sądowej Moskiewskiego I Instytutu Medycznego [12].

5. Doc. László Harsányi – 1975 rok

Instytut Medycyny Sądowej Uniwersytetu w Budapeszcie [12].

6. Prof. Werner Janssen – 1975 rok
Instytut Medycyny Sądowej w Hamburgu [12].

7. Prof. Branko Volarić – 1975 rok
Kierownik Katedry Medycyny Sądowej Uniwersytetu w Rijeci [12].

8. Prof. Stoycho Radanov – 1987 rok
Zakład Medycyny Sądowej w Sofii [67].

9. Prof. Erich Müller – 1987 rok
Dyrektor Instytutu Medycyny Sądowej Uniwersytetu Technicznego w Dreźnie [67].

Członkowie honorowi towarzystw zagranicznych:

1. Prof. Leon Wachholz – Międzynarodowe Towarzystwo Medycyny Sądowej w Chicago.

2. Prof. Jan Olbrycht – Niemieckie Towarzystwo Medycyny Sądowej i Społecznej; Amerykańskie Stowarzyszenie Kryminologii.

3. Profesorowie: Maria Byrdy, Kazimierz Jaegermann – Towarzystwo Medycyny Sądowej Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

4. Profesorowie: Zdzisław Marek, Władysław Nasitowski – Towarzystwo Medycyny Sądowej Czechosłowackiego Stowarzyszenia Lekarskiego im. J. E. Purkyniego.

5. Prof. Bolesław Popielski – Towarzystwa Medycyny Sądowej: Czechosłowacji, Jugosławii, Francji, Włoch, Niemiec (NRD, RFN).

6. Prof. Stefan Raszeja – Towarzystwa Medycyny Sądowej: Bułgarii, Czechosłowacji, Francji, Jugosławii, Niemiec (NRD, RFN).

Udział we władzach towarzystw międzynarodowych:

1. Wiceprezydenci Międzynarodowej Akademii Medycyny Sądowej i Społecznej:

- prof. Leon Wachholz 1938-1941
- prof. Bolesław Popielski 1973-1976
- prof. Stefan Raszeja 1979-1982

2. Wiceprezydent Międzynarodowego Stowarzyszenia Nauk Sądowych:

- prof. Stefan Raszeja 1976-1978.

Udział w komitetach redakcyjnych czasopism zagranicznych:

- 1. Prof. Stefan Raszeja; The American Journal

⁹ Nie dotarto do źródłowej informacji, w którym roku przyznano członkostwo honorowe.

of Forensic Medicine and Pathology; Zeitschrift für Rechtsmedizin; Rechtsmedizin; International Journal of Legal Medicine.

2. Prof. Zdzisław Marek; Forensic Science International

3. Dr hab. Jerzy Kunz; Legal Medicine

4. Dr med. Krzysztof Woźniak; Journal of Forensic Radiology and Imaging; Legal Medicine.

Doktoraty honoris causa

1. Prof. J. Olbrycht – Uniwersytetu Jagiellońskiego (dr h.c. iuris) – 1962 rok

2. Prof. M. Byrdy – Akademii Medycznej w Białymstoku – 1990 rok

3. Prof. B. Popielski – Akademii Medycznej we Wrocławiu – 1990 rok

4. Prof. S. Raszeja – Akademii Medycznej w Bydgoszczy – 1998 rok

5. Prof. W. Nasitowski – Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach – 2011 rok.

X. ANEKS

Statut Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii.

I. Nazwa, siedziba i cele towarzystwa.

§ 1. Stowarzyszenie nosi nazwę Polskie Towarzystwo Medycyny Sądowej i Kryminologii – w skrócie PTMSiK.

§ 2. Siedzibą Towarzystwa jest miasto stoł. Warszawa, terenem działalności – Rzeczpospolita Polska. Towarzystwo jest osobą prawną.

§ 3. PTMSiK ma na celu ogniskowanie, organizowanie i popieranie pracy naukowej i praktycznej w zakresie medycyny sądowej i kryminologii.

§ 4. Dla zrealizowania powyższych celów Towarzystwo ma prawo z zachowaniem obowiązujących przepisów:

- a) urządzać zebrania, zjazdy i wycieczki naukowe,
 - b) urządzać odczyty publiczne, wykłady oraz kursy,
 - c) organizować oddziały i sekcje naukowe,
 - d) zakładać, utrzymywać lub popierać pracownię i poradnię dla celów naukowych,
 - e) wydawać czasopisma, prace naukowe i sprawozdania z prac Towarzystwa,
 - f) popierać prace naukowe członków T-wa,
 - g) współpracować z instytucjami i towarzystwami o pokrewnym zakresie działania w kraju i zagranicą.
- II. Ustrój Towarzystwa.

A. Członkowie Towarzystwa.

§ 5. Członkowie T-wa dzielą się na członków: honorowych, czynnych i wspierających.

§ 6. Członków honorowych mianuje Walne Zgromadzenie T-wa na wniosek Zarządu Głównego w uznaniu zasług w dziedzinie nauki lub dla T-wa. Walne Zgromadzenie wnioski te uchwała lub odrzuca bez dyskusji.

Członkowie honorowi mają te same obowiązki, co członkowie czynni. Składek członkowskich na rzecz T-wa nie opłacają.

§ 7. Członkiem czynnym T-wa może zostać każda osoba, posiadająca dyplom wyższego zakładu naukowego lub osoba, znana ze swej naukowej lub praktycznej działalności w dziedzinie medycyny sądowej lub kryminologii.

§ 8. Członkami wspierającymi mogą być osoby lub instytucje okazujące gotowość wspierania celów T-wa.

§ 9. Członków czynnych i wspierających przyjmuje Zarząd Główny lub Zarząd Oddziału na przedstawienie dwóch czynnych członków T-wa. Zarządy T-wa mogą odmówić przyjęcia bez podania powodu.

§ 10. Członkowie zwyczajni i wspierający mają obowiązek płacenia składek, których wysokość ustala Walne Zgromadzenie.

§ 11. Członkowie honorowi i czynni mają na zebraniach T-wa jeden głos decydujący, członkowie wspierający uczestniczą w Walnych Zgromadzeniach z głosem doradczym, lecz bez prawa głosowania.

§ 12. Członkostwo ustaje:

- a) w razie dobrowolnego ustąpienia, zgłoszonego na piśmie,
- b) w razie śmierci,
- c) w razie niepłacenia składek członkowskich dłużej, niż przez rok,
- d) na mocy uchwały Zarządu; w tym wypadku przysługuje członkowi prawo odwołania się do Walnego Zgromadzenia, którego uchwała jest ostateczna.

B. Władze Towarzystwa.

§ 13. Władzami Towarzystwa są:

- a) Walne Zgromadzenie,
- b) Zarząd Główny,
- c) dla Oddziałów Towarzystwa – Zarządy tych ostatnich,
- d) Komisja Rewizyjna.

§ 14. Walne Zgromadzenie jest najwyższą Władzą Towarzystwa.

Walne Zgromadzenia bywają: zwyczajne i nadzwyczajne.

§ 15. Zwyczajne Walne Zgromadzenie zbiera się raz do roku w terminie i miejscu, przez siebie lub Zarząd Główny ustanowionym. Zarząd Główny winien przynajmniej na dwa tygodnie przed Walnym Zgromadzeniem rozesłać do członków zawiadomienia pisemne z wyszczególnieniem miejsca, terminu i porządku obrad.

§ 16. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwołuje Zarząd Główny:

- a) z własnej inicjatywy,
- b) na żądanie poprzedniego Walnego Zgromadzenia,
- c) na żądanie 1/4 członków Towarzystwa.

§ 17. Walne Zgromadzenie, przepisowo zwołane, jest prawomocne w terminie oznaczonym bez względu na liczbę obecnych członków czynnych i honorowych. Uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają zwykłą większością głosów obecnych członków zwyczajnych i honorowych, z wyjątkiem spraw, co do których statut niniejszy stanowi inaczej.

§ 18. Do wyłącznej kompetencji Walnego Zgromadzenia należy:

- a) uchwalenie budżetu, rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznych sprawozdań T-wa i wniosków Komisji Rewizyjnej,
- b) zmiana statutu T-wa,
- c) zatwierdzanie regulaminu T-wa,
- d) mianowanie członków honorowych T-wa,
- e) wykluczanie członków T-wa,
- f) wybór Zarządu Głównego i Komisji Rewizyjnej,
- g) likwidacja T-wa,
- h) rozstrzygnięcie spraw, przekraczających uprawnienia Zarządu Głównego,
- i) rozstrzygnięcie odwołań członków od decyzji Zarządu Głównego.

§ 19. Zarząd Główny składa się z 9 członków, wybieranych na Walnym Zgromadzeniu z liczby członków czynnych na lat trzy; nie mniej niż 5 członków Zarządu Głównego ma mieć swoje miejsce zamieszkania w Warszawie.

§ 20. Zarząd Główny wybiera spośród siebie prezesa, wiceprezesa, sekretarza i skarbnika.

§ 21. Zebrania Zarządu Głównego są prawomocne przy obecności nie mniej, niż 4 członków, w tej liczbie prezesa lub wiceprezesa. Uchwały

Zarządu Głównego zapadają zwykłą większością głosów, a w razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego.

§ 22. Do kompetencji Zarządu Głównego należy:

- a) reprezentowanie T-wa na zewnątrz,
- b) czuwanie nad realizacją zadań T-wa i nad właściwym kierunkiem jego działalności,
- c) przyjmowanie członków czynnych i przedstawianie Walnemu Zgromadzeniu kandydatów na członków honorowych,
- d) układanie regulaminu dla siebie i dla Oddziałów T-wa,
- e) układanie budżetu T-wa,
- f) reprezentowanie T-wa jako osoby prawnej bez szczególnego w tym celu pełnomocnictwa,
- g) bezpośrednio zarządzanie majątkiem i sprawami T-wa.

§ 23. Komisję Rewizyjną Towarzystwa wybiera zwyczajne Walne Zgromadzenie coroczne; składa się ona z trzech członków i dwóch zastępców, wybieranych spośród członków czynnych.

§ 24. Komisja Rewizyjna obowiązana jest skontrolować wszystkie księgi i rachunki T-wa przynajmniej raz do roku, ponadto w każdej chwili na wniosek Zarządu Głównego. Na zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Komisja Rewizyjna obowiązana jest przedstawić swoje wnioski i uwagi na piśmie.

§ 25. Wszelkie spory pomiędzy członkami T-wa, wynikłe z ich przynależności do T-wa, rozstrzyga w jedynej i ostatniej instancji Sąd Polubowny, do którego każda strona wybiera po dwóch sędziów, ci zaś dobierają przewodniczącego. Jeżeli sędziowie nie mogą się zgodzić na wybór przewodniczącego, rozstrzyga los pomiędzy podanymi przez nich kandydatami. Orzeczenia Sądu są nieodwołalne. Sprawy o prawomocność zarządzeń Organów Towarzystwa nie podlegają Sądowi polubownemu.

C. Oddziały Towarzystwa.

§ 26. Członkowie którego przebywający, poza Warszawą, mogą zawiązywać w porozumieniu z Zarząd Głównym Oddziały lokalne o zadaniach odpowiadających celom Towarzystwa.

§ 27. W życiu wewnętrznym oddziały postępują się regulaminem, zgodnym ze statutem T-wa.

§ 28. Zarząd Oddziału składa się z prezesa, jego zastępcy, skarbnika i sekretarza, wybieranych corocznie przez członków danego Oddziału większością głosów. Wybrany Zarząd Oddziału:

- a) stara się o rozbudzenie między swymi człon-

kami ruchu naukowego w sposób, jaki uzna w warunkach miejscowych za najstosowniejszy,

b) prowadzi listę członków oraz przesyła ją do Zarządu Głównego,

c) pobiera przez swego skarbnika składki członkowskie i przesyła je skarbnikowi Zarządu Głównego

d) przynajmniej na miesiąc przed Walnym Zgromadzeniem przesyła sprawozdanie z działalności oddziałów do Zarządu Głównego.

III. Zmiana statutu i likwidacja Towarzystwa.

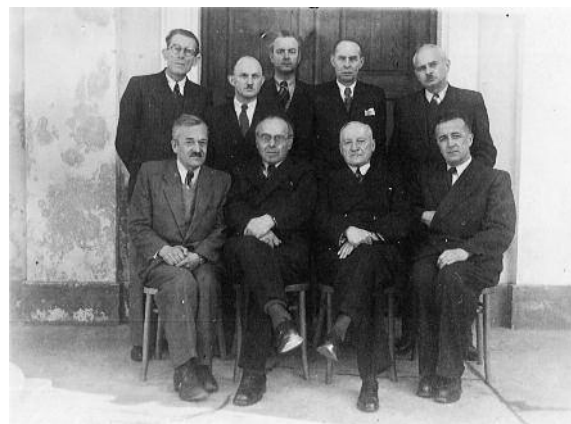
§ 29. Zmiana statutu lub likwidacja T-wa następuje na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia, powziętej większością obecnych na zebraniu członków.

§ 30. W razie rozwiązania T-wa Walne Zgromadzenie decyduje, komu ma być przekazany majątek T-wa, oraz wybiera Komisję Likwidacyjną.

XI. RYCINY

Ryc. 1. XV Zjazd Lekarzy i Przyrodników Polskich. Sekcja medycyny sądowej i kryminologii 4-7 VII 1937 roku, Lwów.
Od lewej: dr J. Makowiec, prof. L. Wachholz, dr S. Manczarski, prof. W. Sieradzki, dr S. Łaguna, prof. S. Schilling-Siengalewicz, prof. S. Horoszkiewicz, prof. W. Grzywo-Dąbrowski, doc. T. Tucholski, dr A. Kozłowski.

Ryc. 3. II Konferencja Profesorów Medycyny Sądowej 11-12 II 1950 roku, Warszawa.
Siedzą od lewej: prof. W. Dzużyński, prof. W. Grzywo-Dąbrowski, prof. J. Olbrycht, prof. B. Popielski.
Stoją od lewej: prof. B. Puchowski, dr E. Chróścielewski, dr A. Kozłowski, doc. S. Łaguna, prof. S. Manczarski.

Ryc. 2. I Konferencja Profesorów Medycyny Sądowej 19-20 III 1948 roku, Wrocław.
Siedzą od lewej:
prof. W. Grzywo-Dąbrowski,
prof. J. Olbrycht,
prof. S. Schilling-Siengalewicz.
Stoją od lewej: prof. S. Manczarski,
prof. B. Popielski, doc. W. Dzużyński,
prof. B. Puchowski.

Ryc. 4. Spotkanie autorów podręcznika „Medycyna Sądowa” 12-13 V 1969 roku, Wrocław.
Od lewej w pierwszym rzędzie:
doc. J. Kornobis, K. Kopeć asystentka techniczna ZMS Wrocław, dr J. Markiewicz,
prof. B. Popielski, prof. M. Byrdy,
dr H. Szczęsna.
Od lewej w drugim rzędzie: lek. B. Świątek,
I. Topolska sekretarka ZMS Wrocław,
doc. W. Nasiłowski, doc. K. Jaegermann,
doc. A. Jakliński, doc. T. Pragłowski,
doc. J. Kobiela, prof. Z. Walczyński,
dr B. Próchnicka, doc. W. Lewkowski,
doc. B. Turowska, doc. S. Raszeja.

Ryc. 5. V Zjazd Naukowy PTMSiK. 15-16 IX 1975 roku, Gdańsk.

Od lewej w pierwszym rzędzie:
doc. W. Nasiłowski, doc. J. Markiewicz,
prof. B. Popielski, prof. S. Raszeja.

Od lewej w drugim rzędzie:
doc. T. Pragłowski, doc. Z. Marek,
doc. T. Marcinkowski, prof. E. Chróścielewski,
doc. Z. Fiedorczyk.

Ryc. 7. Posiedzenia Z. G. PTMSiK w poszerzonym składzie 25 VI 1983 roku, Białystok.

Od lewej w pierwszym rzędzie:
prof. W. Nasiłowski, prof. E. Chróścielewski,
prof. R. Stańczyk, NN kobieta,
prof. B. Popielski, prof. M. Byrdy,
doc. A. Jaklińska, doc. A. Dubrzyński.

Od lewej w drugim rzędzie: NN kobieta,
prof. S. Raszeja, prof. A. Jakliński,
dr K. Śliwka, doc. T. Marcinkowski,
doc. Z. Fiedorczyk.

Ryc. 6. Jubileusz 40-lecia PTMSiK. 3 III 1978 roku, Bydgoszcz.

Od lewej w pierwszym rzędzie:
doc. W. Lewkowski, prof. S. Raszeja,
prof. B. Popielski, prof. M. Byrdy,
doc. J. Markiewicz, prof. E. Chróścielewski.

Od lewej w drugim rzędzie:
doc. T. Marcinkowski, prof. A. Jakliński,
lek. W. Ossowski ZMS Lublin,
dr K. Śliwka, doc. Z. Fiedorczyk.

Ryc. 8. XIV Szczecińskie Sympozjum Naukowe. 24-26 IX 1997 roku.

Siedzą od lewej: prof. Z. Przybylski,
prof. B. Świętek, prof. K. Śliwka,
prof. T. Marcinkowski, prof. H. Sybirska,
dr A. Garbowska-Górska.

Stoją od lewej: ptk dr J. Dzida,
prof. W. Piekoszewski, prof. Z. Sagan,
prof. D. Miścicka-Śliwka, prof. R. Mądro,
prof. R. Płoski, dr J. Szczepański,
dr hab. F. Trela.

Ryc. 9. XV Zjazd Naukowy PTMSiK 15 IX 2010 roku, Gdańsk-Sobieszewo.

Grupa uczestników Zjazdu przed zebraniem Zarządu Głównego.

W pierwszym rzędzie od lewej: dr hab. G. Teresiński, prof. B. Świątek, prof. M. Ktys, dr A. P. Jurczyk, prof. Z. Szczerkowska, dr hab. M. Kała.

W drugim rzędzie od lewej: dr J. Dzida, dr hab. A. Niemcunowicz-Janica, dr Cz. Żaba, prof. J. Berent, prof. Z. Przybylski, prof. R. Wachowiak, dr Cz. Chowaniec.

W trzecim rzędzie od lewej: dr P. Brzeziński, dr hab. P. Krajewski, prof. K. Śliwka, dr K. Woźniak, prof. T. Grzybowski, dr hab. Z. Jankowski.

Ryc. 10. XV Zjazd Naukowy PTMSiK. 16 II 2010 roku, Gdańsk-Sobieszewo.

Zarząd Główny wybrany przez Walne Zebranie na kadencję 2010-2013.

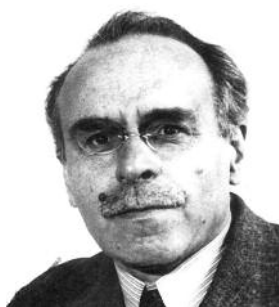
Od lewej: dr hab. Z. Jankowski, dr E. Bloch-Bogustawska, dr K. Woźniak (Redaktor), dr hab. A. Niemcunowicz-Janica, dr hab. T. Teresiński, dr hab. M. Kała (Wiceprezes), prof. J. Berent (Prezes), dr hab. P. Krajewski (Wiceprezes), dr P. Brzeziński (skarbnik), dr A. P. Jurczyk (Sekretarz).

Ryc. 11. XV Zjazd Naukowy PTMSiK. 16 II 2010 roku, Gdańsk-Sobieszewo.

Sąd Koleżeński wybrany przez Walne Zebranie na kadencję 2010-2013.

Od lewej: prof. S. Raszeja, prof. B. Świątek, prof. Z. Olszowy, prof. W. Nasitowski (piąty członek Sądu dr E. Baran był nieobecny na Zjeździe).

12.1

12.2

12.3

12.4

12.5

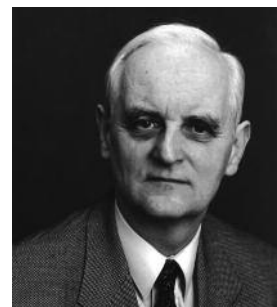
12.6

12.7

12.8

12.9

12.10

12.11

Ryc. 12. Prezesi Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii.

12.1 prof. W. Grzywo-Dąbrowski 1938-1939; 1949-1956, 12.2 prof. B. Popielski 1956-1960, 12.3 prof. W. Dżużyński 1960-1964, 12.4 prof. B. Puchowski 1964-1967, 12.5 prof. J. Kobiela 1967-1972, 12.6 dr J. Markiewicz 1973-1975, 12.7 prof. S. Raszeja 1975-1987, 12.8 prof. Z. Przybylski 1987-1995, 2001-2007, 12.9 prof. K. Śliwka 1995-1998, 12.10 prof. B. Świętek 1998-2001, 12.11 prof. J. Berent 2007-2013.

13.1

13.2

13.3

13.4

13.5

13.6

13.7

Ryc. 13. Redaktorzy Naczelni czasopism naukowych Towarzystwa

13.1 prof. W. Grzywo-Dąbrowski Czasopismo Sądowo-Lekarskie 1938-1939, Archiwum Medycyny Sądowej, Psychiatrii Sądowej i Kryminalistyki 1951-1961,

13.2 doc. dr W. Widy Archiwum Medycyny Sądowej, Psychiatrii Sądowej i Kryminalistyki 1964-1965,

13.3 prof. A. Jakliński Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii 1968-1984,

13.4 prof. Z. Marek Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii 1985-1995,

13.5 dr E. Baran Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii 1995-2004,

13.6 dr hab. J. Kunz Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii 2004-2009,

13.7 dr K. Woźniak Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii 2010-2013.